

ПАРКИ ТА СКВЕРИ

МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Звіт про результати опитування громадської думки щодо потреб та очікувань містян у 2026 році

Громадська організація "Екосенс" м. Запоріжжя - 2026

Турило А., Сорока М. **ПАРКИ ТА СКВЕРИ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ В УМОВАХ ВІЙНИ:** Звіт про результати опитування громадської думки щодо потреб та очікувань містян у 2026 році / за ред. Т. Жавжарової. Запоріжжя. ГО «Екосенс». 2026. 50 с.

URL:

DOI:

Цей звіт містить аналіз результатів опитування громадської думки містян Запоріжжя щодо функціонування парків і скверів, виконаного ГО «Екосенс» у березні 2026 року. Це дослідження дає можливість визначити стабільні запити про потреби містян Запоріжжя та визначити пріоритети озеленення та реконструкції парків і скверів міста в умовах війни. Результати, наведені у цьому звіті, будуть корисними для представників органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, агенцій розвитку, громадських організацій, активістів та широкого кола читачів, котрі зацікавлені у благоустрої та сталому розвитку Запорізької територіальної громади.

Авторський колектив:

Анастасія Турило - соціологиня, стажерка ГО Екосенс, BA (Soc.), автор

Максим Сорока - науковець, експерт ГО "Екосенс", Ph.D., M.Sc., MBA (PM), автор

Тетяна Жавжарова - голова ГО "Екосенс", MA (Philology), редактор

Олеся Герасіна - комунікаційниця, ГО "Екосенс", BA (Journ.), комунікаційна підтримка

Дизайн, інфографіка та верстка – Максим Сорока.

Матеріал підготовлений в рамках проєкту «Новий імпульс для зеленого відновлення Запоріжжя», що реалізує громадська організація «Екосенс» у межах проєкту «Імпульс», що реалізовується Міжнародним фондом «Відродження» та Фондом Східна Європа за фінансування Норвегії (Norad) та Швеції (Sida).

Зміст матеріалу не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження», Фонду Східна Європа, Уряду Норвегії та Уряду Швеції.

© ГО «Екосенс», 2026

Поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution - NonCommercial - ShareAlike 4.0 International. Щоб переглянути копію цієї ліцензії, відвідайте веб-сторінку <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>. Ця ліцензія вимагає, щоб користувачі, що повторно використовують матеріал, вказували його авторство. Вона дозволяє користувачам розповсюджувати, реміксувати, адаптувати та використовувати матеріал на будь-якому носії чи у будь-якому форматі лише для некомерційних цілей. Якщо інші змінюють або адаптують матеріал, вони повинні ліцензувати змінений матеріал на ідентичних умовах. Для усіх інших випадків використання ви маєте звернутися за дозволом до ГО «Екосенс». Із питаннями, пропозиціями та зауваженнями, що стосуються цього видання просимо звертатися листами на адресу електронної пошти ГО «Екосенс» ecosense.ngo@gmail.com

CC-BY-NC-SA

Поширюється на правах рукопису
Не для комерційного поширення

ЗМІСТ

Вступ	3
1 Резюме результатів дослідження	5
2 Пояснення методології опитування	9
3 Доступність паркової інфраструктури	18
4 Функціональне значення парків для мешканців	21
5 Суспільний запит на розвиток зелених зон	24
6 Пріоритети благоустрою та реконструкції	28
7 Екологічна орієнтованість та запит щодо озеленення ..	31
8 Використання газонів	36
9 Ставлення містян до практик косіння трави	37
10 Громадська участь та залученість	39
Додаток А - Питання анкети опитування.....	41
Додаток Б – Аналіз відповідей на відкрите питання.....	44
Додаток В – Деталізовані соціально-демографічні дані респондентів.....	48
Інформер.....	50

ВСТУП

У 2025 році громадська організація “Екосенс” спільно з партнерами виконала дослідження щодо розвитку території парків і скверів міста Запоріжжя^[1]. Результати опитувань продемонстрували базовий зріз потреб і очікувань мешканців щодо розвитку зеленої інфраструктури міста і були використані робочою групою під час розробки міської Програми «Основні засади організації та впорядкування територій парків і скверів «Природа-Культура-Дозвілля»^[2], у якому парки і сквери визнано важливою складовою інфраструктури міста Запоріжжя, необхідною для гармонійного розвитку за умови збереження та збільшення природних ресурсів.

Разом із цим, у III розділі проекту цієї Програми декларують зміни вимог містян до функціонального використання територій парків і скверів: «...З місць прогулянок і тихого відпочинку з кожним роком парки і великі сквери все більше перетворюються в місця розваг, проведення масових заходів,

спортивних ігор...» Такі концептуальні підходи до реконструкції парків і скверів Запоріжжя матимуть вплив на архітектурні рішення та проекти реконструкції або відновлення, а також можуть спричинити супротив та невдоволення серед містян. Соціальні конфлікти, що мали місце в крайні роки під час реконструкції скверів на пр. Металургів^[3] ім. Сацького, скверу на вул. Бочарова^[4], скверу на пр. Приймаченко^[5], парку Тарасова^[6] підтверджують соціальну чутливість цього питання та необхідність врахування потреб та очікувань містян під час ремонтів або відновлення парків та скверів міста.

Основна мета нашого опитування громадської думки в 2026 році - виявити потреби та очікування містян Запоріжжя щодо функціонального використання парків і скверів, їх бачення пріоритетів реконструкції та озеленення.

У фокусі нашого дослідження у 2026 році – думки містян про соціальну роль парків і скверів міста Запоріжжя та бачення

[1] Дослідження щодо розвитку території парків і скверів міста Запоріжжя. ГО Екосенс Квітень 2025. URL: <https://vidnova.info/wp-content/uploads/2025/05/Report-Parks-Zp-2025.pdf>

[2] Запоріжжя отримує нову модель впорядкування парків і скверів. ГО «Екосенс». 06.02.26. URL: <https://vidnova.info/zaporizhzhya-otrymae-novu-model-vporядkuvannya-parkiv-i-skveriv.htm> (проект)

[3] Багато бетону і боротьба з забуттям Запоріжжя. Сидоров С. ЗЦР. 21.07.26. URL: <https://incentre.zp.ua/bagato-betonu-i-borotba-z-zabuttyam-zaporizhzhya-yak-vidbuvalos-duzhe-poperednye-obgovorennia-derev-pamyati>

[4] За понад 8 мільйонів гривень: у Запоріжжі триває ремонт скверу по вул. Бочарова. Нагорний Д., Потапенко А. Суспільне Запоріжжя. 14.07.25. URL: <https://suspiine.media/zaporizhzhia/1066391-za-ponad-8-miljoniv-griven-u-zaporizzi-trivae-remont-skveru-po-vul-bocarova>

[5] Ремонт у сквері Маяковського. Губіна А., Потапенко А. Суспільне Запоріжжя. 05.07.25. URL: <https://suspiine.media/zaporizhzhia/1059491-remont-u-skveri-maakovskogo-u-zaporizzi-vidbulisa-gromadski-sluhanna/>

[6] У Запоріжжі відбулося громадське обговорення щодо облаштування скверу Тарасова. Пугач Р. SODA. 03.06.26. URL: <https://www.soda.zp.ua/slow-news/u-zaporizhhi-vidbulosia-hromadske-obhovorennia-shchodo-oblashtuvannia-skveru-tarasova/>

функціонального використання зеленої інфраструктури у нових реаліях міста.

Врахування думок і потреб громади допоможе попередити можливі соціальні конфлікти та мінімізувати ризики прийняття управлінських рішень під час планування та управління зеленою інфраструктурою міста.

Наведені у цьому звіті висновки будуть корисними представникам органів місцевого самоврядування, працівникам профільних комунальних підприємств та відділів благоустрою, донорським та партнерським організаціям, котрі зацікавлені у проектах розбудови та відновлення зеленої мережі міста Запоріжжя. Дослідження дає можливість краще зрозуміти стабільні запити громади та виокремити ситуаційні потреби, які змінилися.

1 РЕЗЮМЕ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Підбиваючи підсумки проведеного опитування, можемо відзначити, що міські парки і сквери для жителів Запоріжжя відіграють насамперед функцію відпочинку та психологічної підтримки.

Більшість опитаних активно користується зеленими зонами і масово підтримує створення нових парків. При цьому значна увага приділяється їх природним властивостям, а також безпеці й зручностям на території.

Детальний аналіз результатів опитування дозволив виявити та підтвердити потреби і очікування містян, що мають бути враховані на всіх етапах планування, утримання та розвитку парків та скверів міста Запоріжжя.

1 МІСТЯНИ НАВІТЬ У СКЛАДНИХ УМОВАХ ВІЙНИ Є АКТИВНИМ КОРИСТУВАЧАМИ ЗЕЛЕНОЇ ПАРКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ

Частота відвідування – є ключовим чинником, що підтверджує запит мешканців міста на розвиток інфраструктури парків та скверів. Майже 60% респондентів відвідують парки кілька разів на місяць (31,5%) або кілька разів на тиждень (27,7%). Це вказує

на досить високий рівень залученості мешканців у використання зелених зон. Водночас, аналіз результатів опитування вказує на територіальну нерівність доступу містян Запоріжжя до парків та скверів.

2 ПАРКИ ТА СКВЕРИ – ЦЕ МІСЦЯ ДЛЯ РЕКРЕАЦІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ

Інфраструктура парків та скверів має враховувати пріоритети та користувацькі звички містян Запоріжжя. Згідно із результатами опитування, спокійні прогулянки та відпочинок (72 %) та психологічне відновлення (47 %) – це головні пріоритети мотивації відвідувати парки та сквери міста Запоріжжя. Значна частина респондентів має чіткі функціональні запити, серед яких домінують рекреація та сімейне дозвілля. Як неодноразово зазначали респонденти у відкритих відповідях: «парки мають бути зручними для дітей, особливо зараз».

3 МІСТЯНИ ЗАПОРІЖЖЯ ДЕМОНСТРУЮТЬ МАЙЖЕ ОДНОСТАЙНИЙ ЗАПИТ НА НОВІ ПАРКИ ТА СКВЕРИ

Практично всі опитані підтримують необхідність створення нових парків і скверів (92,8% дали позитивну відповідь із різними умовами, серед яких варіанти відповідей загалом “Так”, “Так, потрібне вже сьогодні”, “Так, але після війни”). При цьому понад половина (сукупно ~56%) вважає, що створення нових парків є актуальним (варіанти “Так”, “Так, потрібне вже сьогодні”). Високі показники свідчать про великий попит на додаткові рекреаційні простори у місті.

Найбільший запит на нові парки та сквери продемонстрували респонденти Заводського, Шевченківського та Космічного районів міста Запоріжжя.

4 ПРІОРИТЕТ ГРОМАДЯН – ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ, ОЗЕЛЕНЕННЯ І ПРИРОДНІСТЬ, А НЕ ДЕКОРАТИВНІСТЬ

Природні пріоритети. Респонденти особливо цінують природну складову парків. 77,5% респондентів обрали як бажані насадження високі дерева, що дають тінь, а 68,2% - взагалі озеленення та насадження рослин як головний пріоритет реконструкції. Це означає, що для містян ключовими цінностями парків є чисте повітря, зелень і затінені місця відпочинку.

Першочерговий пріоритет озеленення парків та скверів – це високорослі дерева (що даватимуть тінь) (78 % респондентів вказують на це) та багаторічні квіти і декоративні трави (61 %). Другорядними пріоритетами озеленення є класичні газони (40 %), низькорослі декоративні дерева кущі (36 %), природі луки та газогони різнотрав'я (33 %) та класичні клумби (31 %). Екзотичні, плодові або ягідні дерева і кущі не формують користувацькі пріоритети озеленення парків та скверів серед містян Запоріжжя.

5 ОПИТУВАННЯ ВИЯВИЛО КОНСЕНСУС У ЗАПИТІ ГРОМАДЯН НА ФУНКЦІОНАЛЬНІ РІШЕННЯ ПІД ЧАС РЕКОНСТРУКЦІЇ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ МІСТА.

Пріоритети інфраструктурного оновлення. На думку громадян, другорядними пріоритетами реконструкції (відповідно до користувацьких потреб містян Запоріжжя) є дитячі майданчики (47 %), зелені газони (38 %), нові лавки (32 %) та спортивні майданчики (30 %).

Благоустрій і безпека. Опитані запоріжці часто звертали увагу на необхідність поліпшити благоустрій: регулярне прибирання територій, наявність урн і чистих туалетів, освітлення та відеонагляд, безпеку відвідувачів.

Укриття та безпека в умовах надзвичайних ситуацій. Війна актуалізувала запит на створення безпечного простору, тому облаштування надійних сховищ у межах паркових зон стало головним пріоритетом для деяких відвідувачів. Як влучно зазначив один із респондентів: "Першочергово і найголовніше - УКРИТТЯ".

Запит на спеціалізоване зонування. У відповідях респондентів чітко простежується запит на сучасне планування парків як багатофункціональних просторів із зонуванням. Мешканці Запоріжжя очікують поділу території на окремі ділянки для відпочинку, активностей, дітей різного віку, підлітків, людей старшого віку та власників тварин, щоб кожен міг обрати комфортний формат перебування. Особливо наголошується на потребі вікового зонування дитячих просторів і створення більшої кількості локацій для підлітків і дорослих.

Інклюзивність. Респонденти звертають увагу на недостатню інклюзивність паркової інфраструктури для маломобільних груп і підкреслюють потребу в облаштуванні доріжок, пандусів та зручної інфраструктури. Водночас "інклюзивність" розглядається як ширше поняття, включаючи в себе можливість використання парків для відновлення здоров'я, зокрема через створення реабілітаційних зон із тренажерами.

Питання якості поточної зеленої інфраструктури. Частина опитаних вважає, що замість нових парків треба оновлювати існуючі. Деякі відповіді щодо цієї теми звучали таким чином:

"Потрібно просто відновити те, що вже є, привести до ладу...",
"нужно не создавать новые парки, а ремонтировать старые...".

6 ПРИХОВАНА ПОТРЕБА ГРОМАДЯН – ГАЗОНИ ТА ЛУКИ ДЛЯ АКТИВНОГО ТА ПАСИВНОГО ВІДПОЧИНКУ

Опитування виявило серед містян є чітку сформовану потребу у газонах та луках, що пристосовані для активного та пасивного відпочинку. Понад 67 % респондентів вказують на потребу активного та пасивного відпочинку на газонах у парках та скверах. Ця потреба є рівнорозподіленою між усіма районами міста Запоріжжя.

7 МІСТЯНИ ЗАПОРІЖЖЯ ДЕМОНСТРУЮТЬ ВИСОКИЙ ПОТЕНЦІАЛ УЧАСТІ В ОБЛАШТУВАННІ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ

Досліджуючи готовність до особистого долучення до облаштування парків та скверів нашого міста було виявлено, що 30 % опитаних безумовно готові долучатися до розвитку парків і скверів. Аналіз відповідей обумовленої готовності свідчить, що більшість містян готові брати участь у активних діях - висадці дерев та кущів (72 %), допомагати в прибиранні (40%). Істотна частка опитаних готові брати участь у громадських обговореннях (58 %).

Порівняльний аналіз результатів опитувань у 2026 та 2025 роках виявив, що ключові потреби мешканців Запоріжжя щодо парків та скверів загалом залишаються стабільними із посиленням у 2026 році впливу воєнного контексту на пріоритети та користувацькі звички та пріоритети містян.

Результати опитувань 2025 та 2026 років підтверджують, що містяни Запоріжжя сприймають парки та сквери як важливий елемент повсякденного життя, а рівень їх відвідування залишається високим. Також незмінним є запит на покращення базової інфраструктури (туалети, освітлення, догляд, прибирання), що вказує на довготривалі проблеми, які містяни вважають невіршеними.

Спільною тенденцією для обох досліджень є сильна підтримка природного характеру парків: мешканці очікують

більше зелені, дерев і тіні, а не комерціалізації чи декоративних рішень.

Водночас головна відмінність результатів опитування у 2026 – це зміна фокусу. У 2025 році домінував запит на активну реконструкцію та модернізацію парків «вже зараз». У 2026 році ці очікування трансформувалися у більш прагматичний підхід: реконструкція підтримується, але частіше за умови обмежених бюджетних витрат, натомість значно зросла увага до безпеки, укриттів та функціонального зонування.

Таким чином, у 2026 році парки та сквери дедалі більше не сприймаються містянами не лише як простір благоустрою, а набувають нового соціального та ресурсного значення для психологічної стійкості та безпечного перебування в умовах війни.

2 ПОЯСНЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ОПИТУВАННЯ

1.1 Загальні методологічні пояснення

Це опитування громадської думки було виконано у березні 2026 року командою громадської організації «Екосенс».

Основна мета опитування - виявити потреби та очікування містян щодо функціонального використання та пріоритетів реконструкції та озеленення парків і скверів Запоріжжя.

Це опитування прямо пов'язано із поточною адвокаційною діяльністю громадської організації та дозволяє задовільнити декілька аналітичних запитів:

- ~ дізнатись думку громадян про потреби, що пов'язані із парками та скверами міста Запоріжжя (*підрівень дослідження користувацького запиту*);
- ~ дізнатися думку громадян про пріоритети в очікуваннях, що пов'язані із реконструкцією, озелененням та благоустроєм парків та скверів міста Запоріжжя (*підрівень дослідження користувацького очікування*);

- ~ виявити серед наданих містянами думок прямі та приховані закономірності, що можуть бути використані для раціонального та зваженого планування утримання, відновлення, реконструкції або розбудови інфраструктури парків та скверів міста Запоріжжя (*підрівень дослідження адміністративного запиту*).

Методологічно це опитування спирається на результати та враховує досвід досліджень, виконаних громадською організацією «Екосенс» спільно із партнерами у 2025 році^[7]

Для досягнення поставленої мети були виконані декілька завдань за такими етапами:

січень-лютий 2026 року: підготовка питань та анкети опитування (вивчення релевантного досвіду, консультації із стейкхолдерами, розробка сценарію та питань анкети);

березень 2026 року: збір соціологічної інформації для аналізу (поширення анкети опитування, залучення респондентів,

[7] Дослідження щодо розвитку території парків і скверів міста Запоріжжя. ГО Екосенс Квітень 2025. URL: <https://vidnova.info/wp-content/uploads/2025/05/Report-Parks-Zp-2025.pdf>

поточний моніторинг відповідей на питання соціально-демографічного блоку);

квітень 2026 року: аналіз результатів опитування громадської думки (узагальнення масиву первинних даних, кількісний та змістовний аналіз відповідей, підготовка та оприлюднення звіту за результатами аналізу).

Метод збору даних. Кількісний збір первинної соціологічної інформації виконаний згідно методології комбінованого-онлайн опитування CAWI ^[8] способом онлайн-анкетування із вільним доступом. Опитування та збір первинних даних відповідей респондентів виконаний із використанням інструменту Google-форм. Вибір цього інструменту пояснюється декількома чинниками:

- ~ поширеність та впізнаваність інструменту;
- ~ простота та зручність інструменту для користувачів;
- ~ безоплатний доступ до інструменту збору даних;
- ~ можливості автоматизованої обробки та збереження первинних результатів опитування.

Для опитування складена структурована анкета, що містила соціально-демографічний блок 4-х питань-фільтрів та блок 11-ти основних закритих і напівзакритих запитань (додаток А). Питання анкети дозволяють кількісно та якісно оцінити думку респондентів з таких ключових питань:

1. Наскільки часто містяни відвідують парки та сквери? *(користувацькі звички)*
2. Чи є у містян у пішій доступності парк або сквер? *(користувацькі знання)*
3. Чи пов'язане користувацькі звички містян із пішою доступністю до парку та скверу? *(користувацькі обмеження)*
4. Яка найпоширеніша мета відвідування парків та скверів містянами? *(користувацькі звички спільно із користувацькими потребами)*
5. Чи відчувають містяни потребу у нових парках та скверах? *(користувацькі потреби спільно із користувацькою відповідальністю)*
6. Чого очікують містяни від реконструкції парків та скверів? *(користувацькі очікування спільно із користувацьким досвідом)*
7. Які уподобання є у містян в озелененні парків та скверів? *(користувацькі потреби спільно з користувацьким досвідом)*
8. Чи готові містяни долучитися до благоустрою парків та скверів? *(користувацька відповідальність)*

Період анкетування та активного збору відповідей від респондентів: 05-17 березня 2026 року.

[8] Computer Assisted Web Interviewing [Computer-assisted web interviewing. (2025). У Wikipedia. Wikimedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Computer-assisted_web_interviewing

1.2 Цільова аудиторія та оцінка генеральної сукупності

Цільовою аудиторією дослідження є доросле населення, що мешкає у місті Запоріжжя (віком від 18 років і старше), яке постійно або тимчасово проживає на території міста, включно з внутрішньо переміщеними особами (ВПО). Для оцінки репрезентативності виконані порівняння кількісних результатів соціально-демографічного блоку питань онлайн-анкети за критичними показниками (а) мінімального обсягу вибірки (див. табл. 1.1), (б) демографічним розподілом респондентів за критеріями статі та віку та (в) географічним розподілом респондентів за районами проживання у місті Запоріжжя.

Обчислення мінімального обсягу вибірки (n_0) виконали спрощеним методом згідно формули Кокрана^[9] з поправкою (n_{min}) на кінцеву теоретичну генеральну сукупність ($N = 550\,000$, загальна розрахункова чисельність населення міста Запоріжжя) та припущенням рівномірного розподілу дисперсії ($p=0.5$) на межі теоретичної похибки репрезентативності не більше $\pm 5\%$ ($e=0.05$; без урахування дизайн-ефекту) для різного рівня значущості (P, Z) згідно формул:

$$n_0 = \frac{Z^2 \times p \times (1 - p)}{e^2}; n = \frac{n_0}{1 + \frac{n_0 - 1}{N}}$$

[9] Cochran (1977) formula

Таблиця 1.1 Мінімальний обсяг вибірки

Рівень значущості		Мінімальний обсяг вибірки		Результат опитування
P	Z	n_0	n_{min}	(кількість анкет респондентів)
99%	2,576	664	663	
95%	1,96	384	384	1230
90%	1,645	271	271	

Опитування проводилося у форматі відкритого онлайн-анкетування, тому вибірка має характер самовідбору. У масиві відповідей зафіксовано нерівномірність представленості окремих соціально-демографічних груп (зокрема за статтю, віком та районом проживання).

Усього отримано 1230 валідних анкет, що суттєво перевищує мінімально необхідний розрахунковий обсяг вибірки (271 анкета для рівня значущості 90% та похибки $\pm 5\%$).

Теоретичної похибки репрезентативності не перевищує $\pm 5\%$.

Розрахункова похибка статистично значимих відмінностей між варіантами відповідей респондентів не перевищує $\pm 9,8\%$ ($P=0,95$, $N=550$ тис.).

Під час оцінки пропорцій демографічного розподілу мінімального обсягу вибірки за критеріями статі та віку ми спиралась на розподіл населення згідно даних реєстру чисельності постійного населення Головного управління статистики в Запорізькій області (у 2021/2022 році)^[10] Оцінка результатів опитування за критерієм вікової групи виконана, спираючись на розподіл населення різних вікових груп міського населення Запорізької області згідно даних Статистичного збірника Розподіл постійного населення України за статтю та віком на 1 січня 2022 року^[11]. Для цілей загальної оцінки репрезентативності результатів опитування громадської думки (що прямо не стосується соціально-демографічного аналізу), припущення про однорідний демографічний розподіл міста та області є допустимим та виправданим.

Звертаємо увагу читача! З огляду на значний обсяг отриманих даних та ризики статистичного спотворення, було вирішено, що більш доцільно не застосовувати вагові коефіцієнти. Зважування могло б непропорційно підсилити

вплив малочисельних груп (зокрема чоловіків), штучно змінюючи структуру результатів і потенційно знижуючи достовірність загальної інтерпретації. Таким чином, результати опитування, наведені у цьому звіті, варто розглядати як зріз громадської думки активних мешканців Запоріжжя, котрі взяли участь в опитуванні.

1.3 Канали розповсюдження анкети опитування

Поширення анкети виконували трьома основними хвилями (оголошення та первинне поширення 05-09 березня 2026 року, повторне поширення та нагадування 11-13 березня 2026 року, прикінцеве контрольне поширення 17-19 березня 2026 року). Для поширення використовували такі канали комунікації з респондентами:

- ~ інформаційний сайт Віднова Інфо ГО «Екосенс»^[12];
- ~ сторінки ГО «Екосенс» та партнерських організацій і спільнот у соціальних мережах Instagram^[13], Facebook^[14];
- ~ поширення у тематичних групах та спільнотах, прямими повідомленнями у соціальних мережах Instagram, Facebook, Telegram, Viber;

[10] Чисельність постійного населення за оцінкою. Головне управління статистики в Запорізькій області. 2026. URL: <https://www.zp.ukrstat.gov.ua/index.php/statystychna-informatsiia/50-zhinky-ta-choloviky/424-naselennya-ta-migratsiya>

[11] Розподіл постійного населення України за статтю та віком на 1 січня 2022 року. Держстат України. 2022. С. 93-95. URL: <https://stat.gov.ua/uk/publications/rozpodil-postiynoho-naselennya-ukrayiny-za-stattyu-ta-vikom-na-1-sichnya-2022-roku>

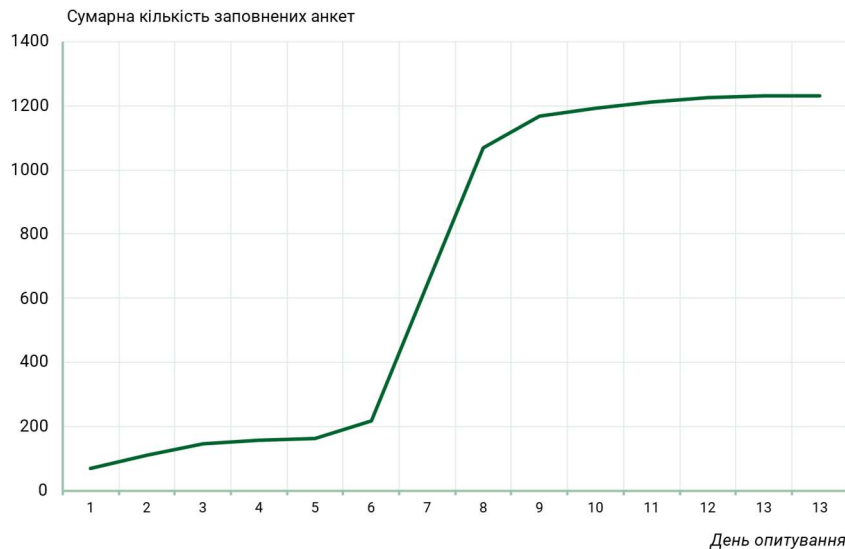
[12] Навіщо потрібні парки та сквери Запоріжжю: опитування громадської думки. ГО Екосенс. 04.03.26. URL: <https://vidnova.info/parky-ta-skvery-opytuvannya2026.html>

[13] Навіщо потрібні парки та сквери Запоріжжю? Ecosense.ngo. Instagram. 05.03.26. URL: https://www.instagram.com/p/DVgJrFHjPmX/?utm_source=ig_web_button_share_sheet

[14] Громадська організація "Екосенс" розпочинає опитування населення. Екосенс. Facebook. 05.03.26. URL: <https://www.facebook.com/share/p/16wQhQCgNh/>

- ~ сайти та майданчики комунікації інформаційних партнерів (SODA^[15], zprz.city^[16], Інформ ZP^[17]),
- ~ Окремо важливим каналом стали офіційні сторінки Запорізької міської ради^[18]^[19], публікація на яких суттєво підвищила охоплення опитування та спричинила найбільший приріст відповідей респондентів 11–12 березня.

Динаміка кількості анкет респондентів

[15] Запоріжців закликають поділитися думкою щодо майбутнього скверів та парків. SODA. 06.03.26. URL: <https://www.soda.zp.ua/slow-news/zaporizhtsiv-zaklykaiut-podilytysia-dumkoiu-shchodo-maibutnoho-skveriv-ta-parkiv/>

[16] Запоріжці можуть вплинути на розвиток парків і скверів: стартує опитування. Фролова А. Zprz.city. 05.03.26. URL: <https://zprz.city/news/view/zaporizhtsi-mozhut-vplivnuti-na-rozvitok-parkiv-i-skveriv-startue-opituvannya>

1.4 Соціально-демографічний профіль респондентів

У межах опитування громадської думки щодо парків і скверів Запоріжжя у 2026 році було зібрано **1230 заповнених анкет** (серед яких 1201 анкета кваліфікованої вибірки респондентів, котрі задекларували проживання у Запорізькій міській територіальній громаді). Кількість анкет респондентів суттєво перевищує мінімально необхідний обсяг вибірки. Зібрана кількість анкет дозволяє отримати розширене уявлення про громадські оцінки та очікування містян щодо зеленої інфраструктури, а саме зріз громадської думки активних мешканців Запоріжжя.

Результати показують, що основну частину учасників опитування склали **жінки середнього віку, які проживають у найбільш населених районах міста**, тобто саме ті групи, для яких питання парків і скверів є найбільш практично важливими в умовах воєнного Запоріжжя.

Територіальний розподіл респондентів

Найбільша частка кваліфікованих респондентів мешкають у **Шевченківському (32 %) та Космічному (21 %) районах** - разом вони становлять половину кваліфікованої вибірки. Далі йдуть

[17] У Запоріжжі проходить опитування про потреби містян щодо парків і скверів під час війни. Обухова І. Інформ ZP.UA. 08.03.26. URL: https://www.inform.zp.ua/uk/2026/03/08/360053_u-zaporizhzi-prohodyt-opituvannya-pro-potreby-mistyan-shchodo-parkiv-i-skveriv-pid-chas-vijny/

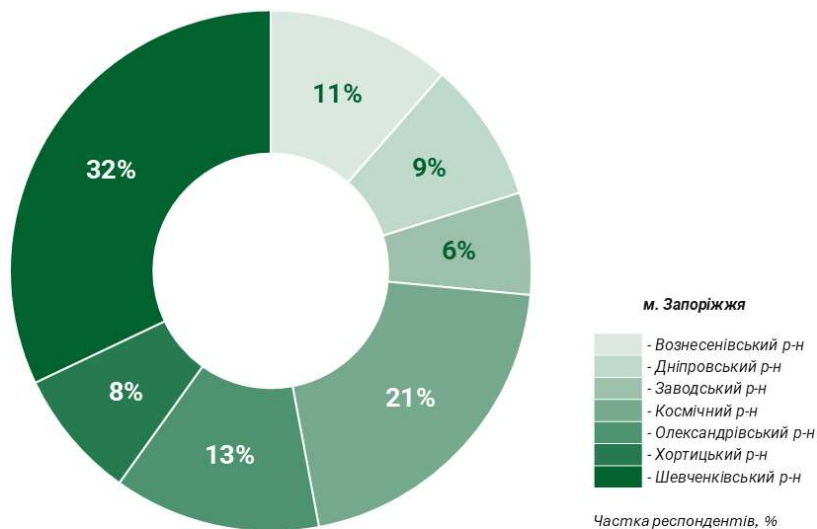
[18] Якими мають бути парки Запоріжжя. Запорізька міська рада. 11.03.26. URL: <https://zp.gov.ua/news/300875-iakimi-maiut-buti-parki-zaporizzia>

[19] «Екосенс» проводить дослідження, якими мають бути парки Запоріжжя. Важлива думка містян. Запорізька міська рада. Telegram. 11.03.26. URL: <https://t.me/zaporizhzhcitycouncil/12052>

Олександрівський (13 %) та Вознесенівський (11 %) райони. Найменше відповідей отримано із Заводського району (6 %). Отриманий за результатами опитування територіальний розподіл респондентів відповідає розселенню мешканців міста по районам (див. Додаток В).

За результатами опитування зафіксовані відповіді незначної частки респондентів, котрі проживають у передмісті або поза межами Запоріжжя. Це може свідчити про соціальну небайдужість цих респондентів до теми та контексту опитування.

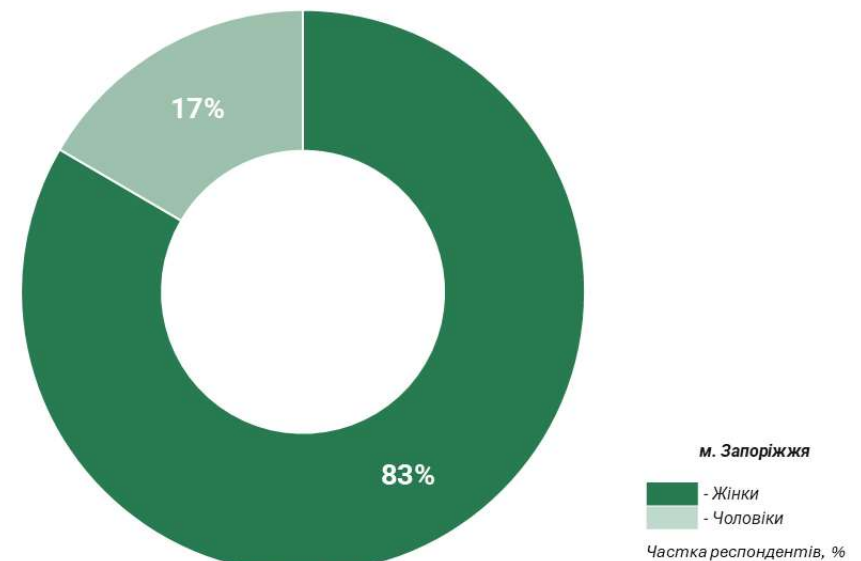
ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ РЕСПОНДЕНТІВ

Статевий розподіл респондентів

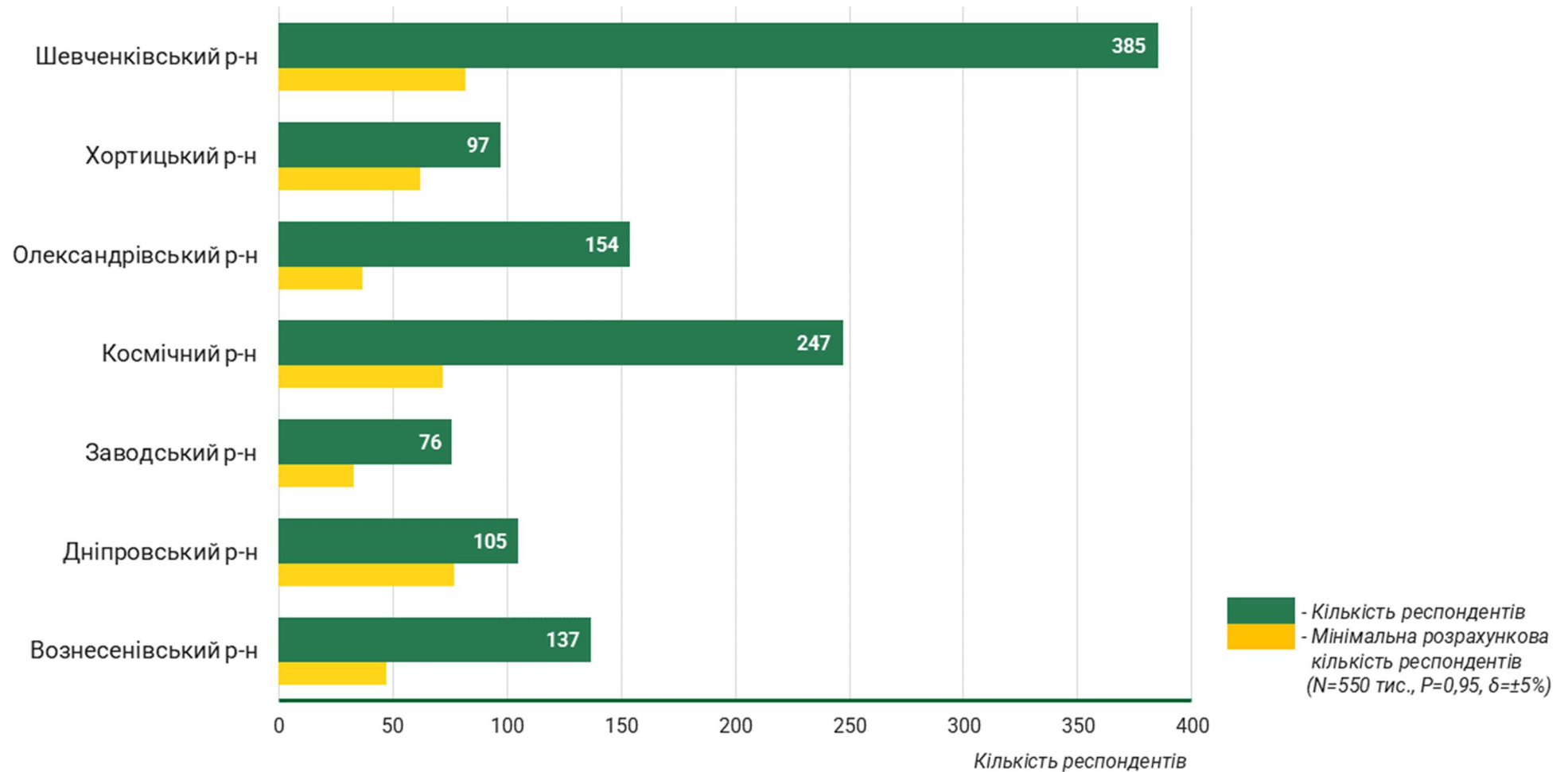
У соціально-демографічній структурі вибірки опитування 2026 року чітко простежується домінування **жінок (83 %)**, тоді як **чоловіки становлять лише 17 %**. На нашу думку, такий дисбаланс є типовим для онлайн-опитувань, особливо на теми міського середовища - оскільки жінки частіше беруть участь у громадських ініціативах та більш чутливі до питань комфорту, безпеки та доступності публічних просторів у повсякденному житті.

СТАТЕВИЙ РОЗПОДІЛ РЕСПОНДЕНТІВ

Територіальний розподіл респондентів за різними районами міста Запоріжжя

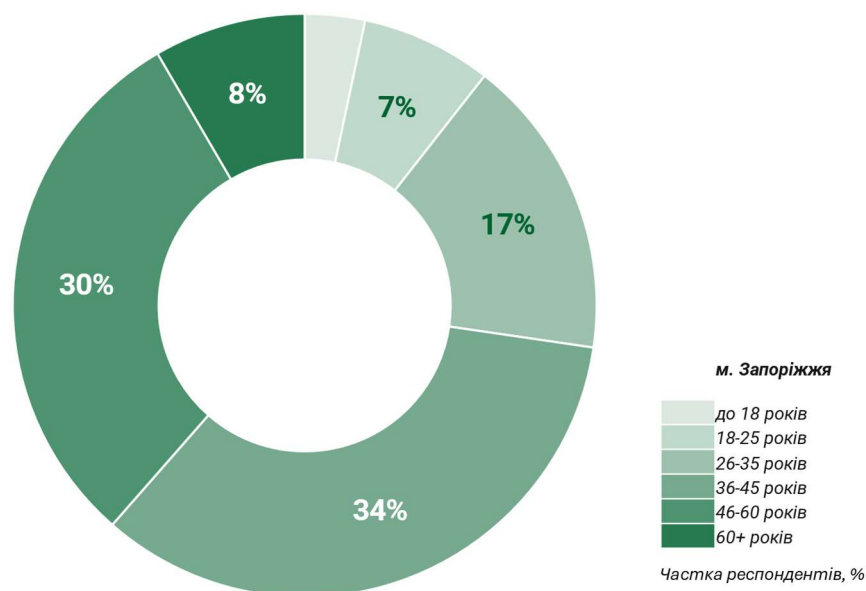
(порівняльна діаграма результатів опитування та мінімальної розрахункової частки-квоти вибірки)

Вікова структура респондентів

За віком найбільш активними стали респонденти середнього працездатного віку. Основу вибірки сформували групи **36-45 років (34 %)** та **46-60 років (30 %)**, які разом становлять **64 % усіх відповідей**.

ВІКОВА СТРУКТУРА РЕСПОНДЕНТІВ

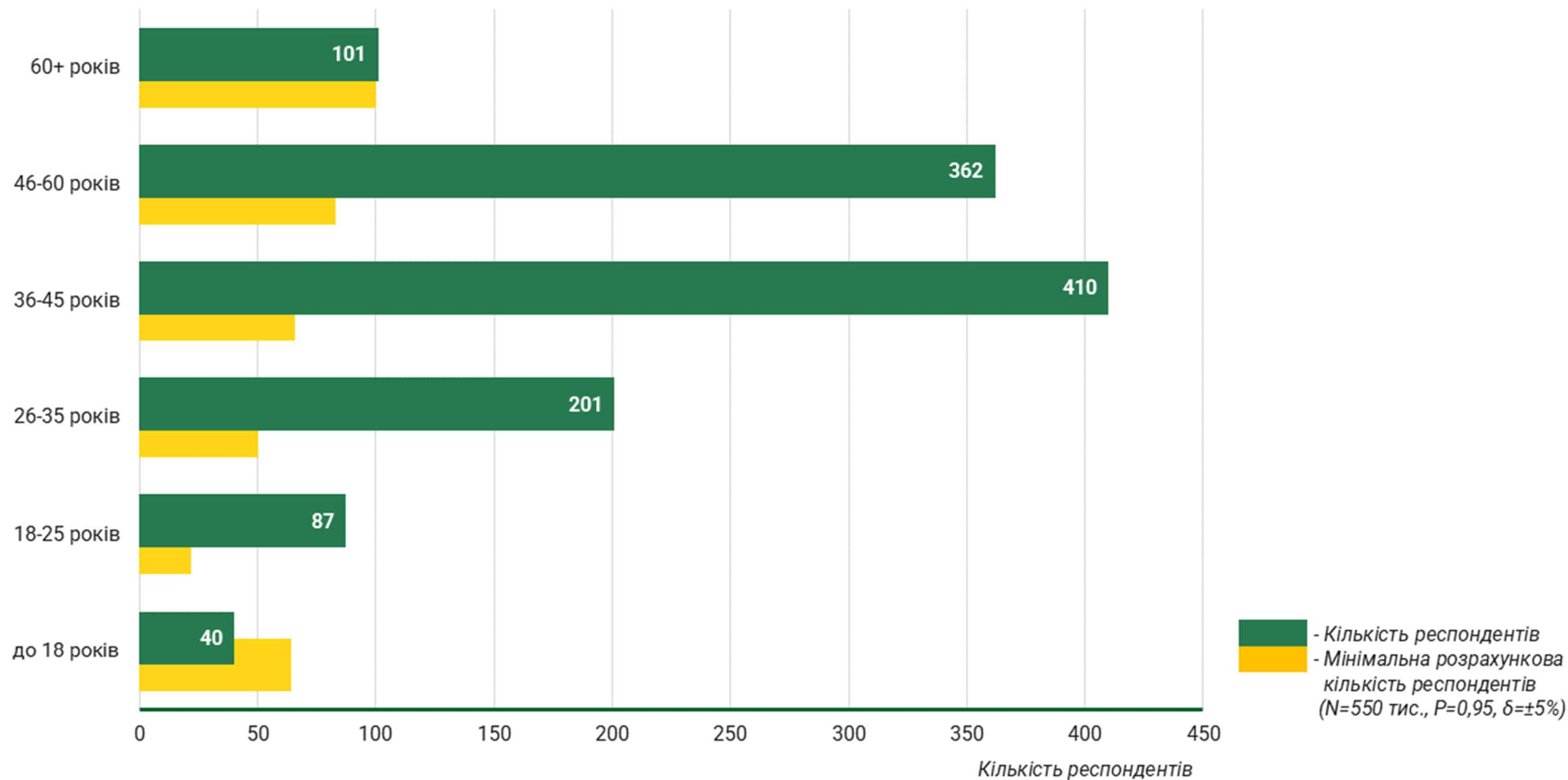
На нашу думку, незважаючи на активність молоді у соцмережах, респонденти цієї вікової групи проігнорували «офіційні» сторінки організаторів опитування або міської ради -

навіть у тих застосунках, якими часто користується (соціальна мережа "Інстаграм", месенджер "Телеграм"). Незначна частка молоді у кваліфікованій більшості респондентів також можна пояснити користувацькими стереотипами: молодь часто сприймає парки як «транзитні зони», а не як об'єкт інфраструктури, на який вони можуть вплинути. Опитування може здаватись їм «дорослою бюрократією», яка не змінить їхнє життя тут і зараз.

Незначну частку респондентів вікової групи 60+ ми пояснюємо особливостями обраного інструменту для опитування. Представники цієї вікової групи можуть мати обмежені навички користування смартфоном, необхідні для онлайн-анкетування. Можемо припустити, що заповнення онлайн-форми може бути технічно складним для них або викликати недовіру (побоювання щодо шахрайства чи збору даних тощо).

Віковий розподіл респондентів за різними районами міста Запоріжжя

(порівняльна діаграма результатів опитування та мінімальної розрахункової частки-квоти вибірки)

3 ДОСТУПНІСТЬ ПАРКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

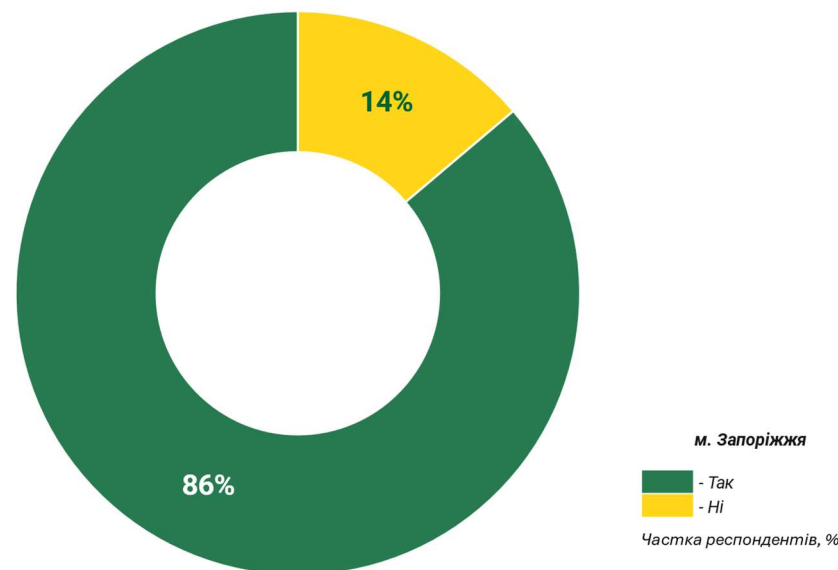
Оцінка пішої доступності парків і скверів показує, що більшість мешканців Запоріжжя (**86 %**) формально мають пішу доступність до парку або скверу. Проте, детальний аналіз результатів опитування виявив – рівень пішої доступності до парків або скверів суттєво відрізняється для різних районів міста. Найгірша ситуація у Шевченківському районі – лише 47 % опитаних вказали на доступ до парку або скверу у пішій доступності 5-15 хв.

Отримані результати опитування вказують на територіальну нерівність доступу містян Запоріжжя до парків та скверів. Опитування вивило, що **33,1%** респондентів мають парк чи сквер у межах **5 хвилин ходи**, а ще **33,3%** - у межах **5-15 хвилин**. Тобто близько **двох третин** опитаних мають доступ до зелених зон у комфортному пішохідному радіусі, що створює сприятливі умови для регулярного використання парків.

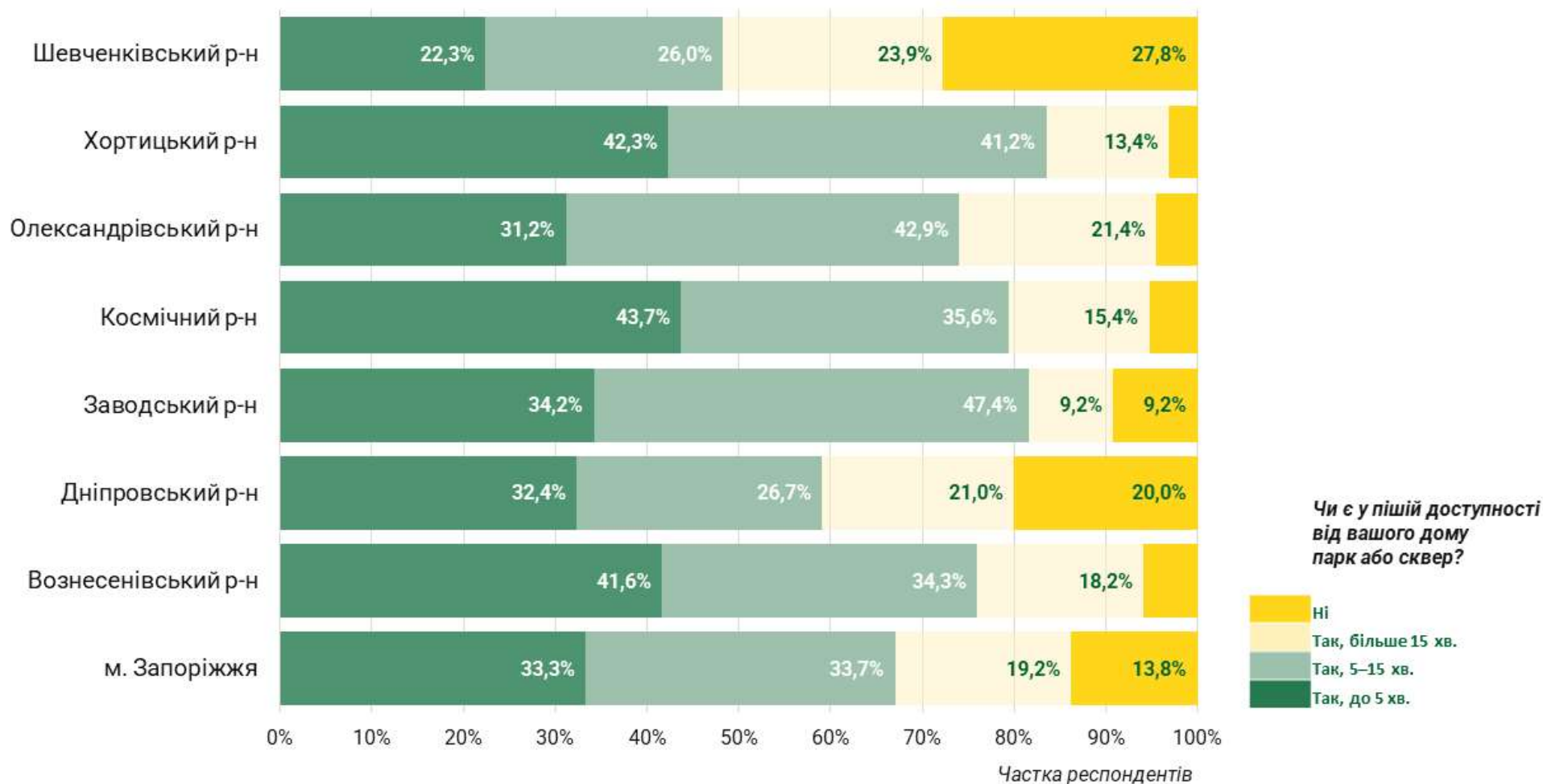
Разом із тим, **19,1%** мешканців змушені йти до найближчої зеленої зони понад 15 хвилин, а **14,5%** взагалі не мають парку чи скверу у пішій доступності. Результати опитування виявили територіальну диспропорцію розташування паркової

інфраструктури, що в свою чергу актуалізує потребу в додатковому аудиті та можливу потребу у розширенні мережі скверів у районах із низьким рівнем озеленення.

**НАЯВНІСТЬ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ
у пішій доступності респондентів**

ПІША ДОСТУПНІСТЬ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ за різними районами м. Запоріжжя

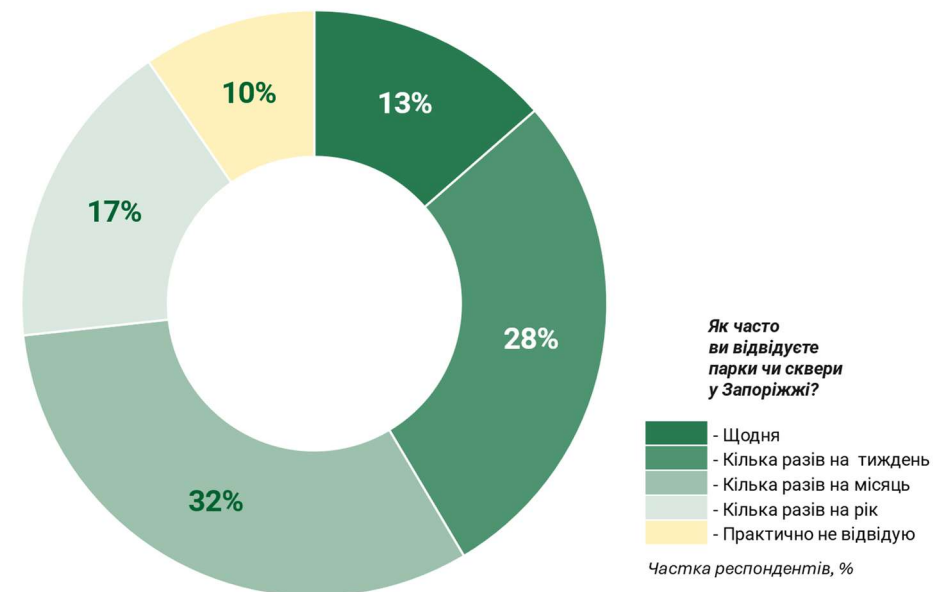
Відвідування міських парків та скверів для запоріжців залишається важливим елементом повсякденних практик. Значна частина містян продовжують регулярно користуватися зеленими зонами як простором відпочинку, прогулянок і психологічного відновлення, адже частота відвідування парків демонструє досить високий рівень залученості. Найбільша частка респондентів зазначила, що **відвідує парки кілька разів на місяць (31,5%) або кілька разів на тиждень (27,7%)**. Разом ці категорії охоплюють майже **60%** опитаних, що дозволяє говорити про **систематичне використання паркової інфраструктури більшою частиною містян**.

Водночас майже третина опитаних демонструє низьку інтенсивність відвідувань: **17,1%** респондентів **приходять у парки лише кілька разів на рік**, а **10,2%** **практично не користуються ними**. Цей може свідчити про наявність бар'єрів, які стають на заваді у відвідуванні зелених зон. Таким бар'єром може виступати територіальна віддаленість парків, що підтверджується співвідношенням відповідей між показниками пішої доступності та частоти відвідувань.

Зокрема, серед респондентів, які зазначили, що **не мають парку або скверу у пішій доступності (до 15 хвилин)**, найчастіше фіксуються відповіді про **рідкі відвідування**: переважають варіанти **“Кілька разів на рік”** (65 відповідей) та **“Кілька разів на місяць”** (51 відповідь). Натомість серед респондентів, які мають парк або сквер **у межах до 5 хвилин пішої ходи**, спостерігається протилежна картина: домінують відповіді про **високу частоту**

відвідувань, зокрема **“Кілька разів на тиждень”** (138 відповідей) та **“Щодня”** (106 відповідей). Отже, близьке розташування зелених зон формує стійку практику регулярного користування ними, часто перетворюючи парк або сквер на частину повсякденного маршруту та звичного місця відпочинку.

ЧАСТОТА ВІДВІДУВАНЬ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ

4 ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПАРКІВ ДЛЯ МЕШКАНЦІВ

Результати опитування демонструють, що міські парки та сквери для мешканців Запоріжжя виконують передусім **базову рекреаційну та відновлювальну функцію**, адже найчастіше респонденти зазначали, що відвідують зелені зони для **спокійних прогулянок і відпочинку**: цей варіант обрали **72,2%** опитаних та задля **психологічного відновлення** - **47,15%**. Такий показник є очікуваним і свідчить про те, що парки залишаються одним із небагатьох доступних просторів для відновлення фізичних і психологічних ресурсів у міському середовищі, яке перебуває у стані постійної напруги.

Важливою функцією парків є також **соціальна взаємодія**. Понад третини респондентів обирає парки як простір для спілкування, **37,6%** вказали, що приходять у парки для зустрічей з друзями та знайомими. Це дозволяє розглядати зелені зони не лише як місця індивідуального відпочинку, а і як простори підтримки соціальних зв'язків, що в умовах війни є суттєвим ресурсом психологічної стійкості громади.

Окремо варто відзначити значну частку відповідей, пов'язаних із **сімейним дозвіллям**: **32,9%** респондентів зазначили, що відвідують парки задля дитячих майданчиків або атракціонів. Парки продовжують виконувати роль важливої інфраструктури для дітей і батьків, забезпечуючи можливість хоча б частково підтримувати звичні практики дитячого дозвілля навіть у кризових умовах.

Серед "інших" варіантів відповідей, було виявлено **інструментальне, утилітарне використання парків**. Частина мешканців використовує парки як частину щоденних маршрутів або транзитний коридор. Респонденти неодноразово зазначали, що проходять через парк "по дорозі на роботу", "на зупинку", "до магазину", "на ринок". Також у відповідях простежується важливий мотив, пов'язаний із **потребою у чистому повітрі та контакті з природою**. Коментарі на кшталт "просто подихати чистим повітрям у брудному місті" вказують, що для частини мешканців зелена зона є простором екологічної компенсації, тобто способом хоча б тимчасово

вийти за умовні межі індустріального і забрудненого міського середовища. Окремі відкриті відповіді містять чітко виражений **психологічний і навіть екзистенційний вимір** взаємодії з парками. Респонденти прямо зазначають, що природа "лікує душевний стан", допомагає "щоб психіка не травмувалася", або згадують практики на кшталт "молюсь за місто". Такі формулювання підкреслюють, що зелені простори в умовах війни можуть виконувати функцію **емоційного захисту**, стабілізації та пошуку внутрішньої рівноваги.

Загалом парки і сквери Запоріжжя мають багатофункціональне значення. Вони одночасно виступають просторами відпочинку, соціальних контактів, сімейного дозвілля, психологічного відновлення та транзитного пересування. При цьому війна суттєво посилює роль парків як доступного середовища підтримки психоемоційної стійкості.

ПРІОРИТЕТИ КОРИСТУВАННЯ ПАРКАМИ ТА СКВЕРАМИ м. Запоріжжя

5 СУСПІЛЬНИЙ ЗАПИТ НА РОЗВИТОК ЗЕЛЕНИХ ЗОН

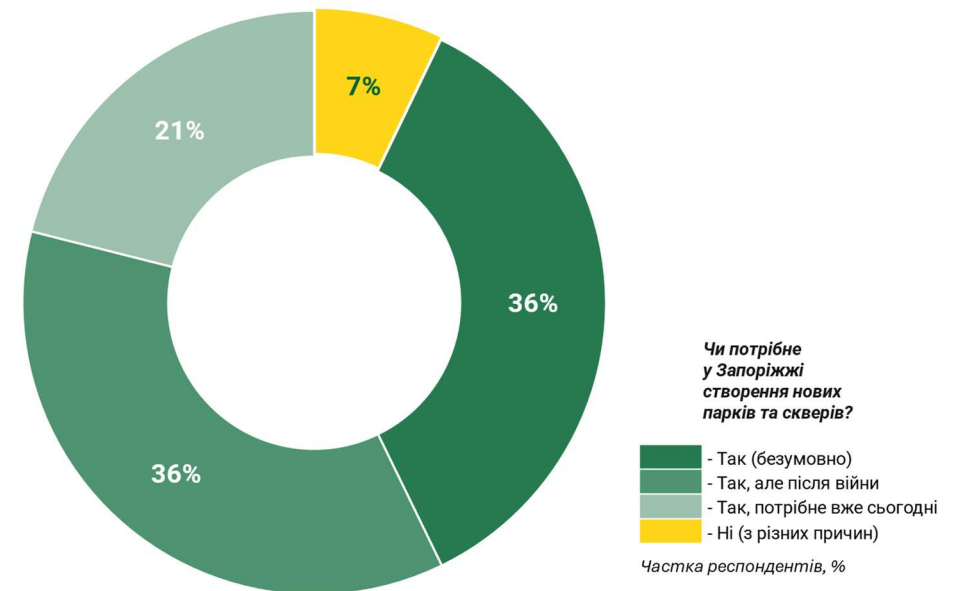
У Запоріжжі сформувався стійкий і виражений суспільний запит на розвиток зеленої інфраструктури навіть в умовах війни. Переважна більшість респондентів підтримує ідею створення нових парків та скверів, однак оцінка терміновості цього процесу виявилася неоднорідною та залежить від індивідуального сприйняття воєнного контексту і бюджетних пріоритетів.

На запитання про необхідність створення нових парків і скверів **92,8%** опитаних дали загально позитивну відповідь у різних формулюваннях та за різних умов. Серед них **36,4%** респондентів зазначили, що нові парки потрібні, але реалізацію слід відкласти до завершення війни. Запоріжці визнають важливість розвитку зелених зон, однак водночас сприймають війну як фактор, що обмежує можливості для масштабних урбаністичних змін.

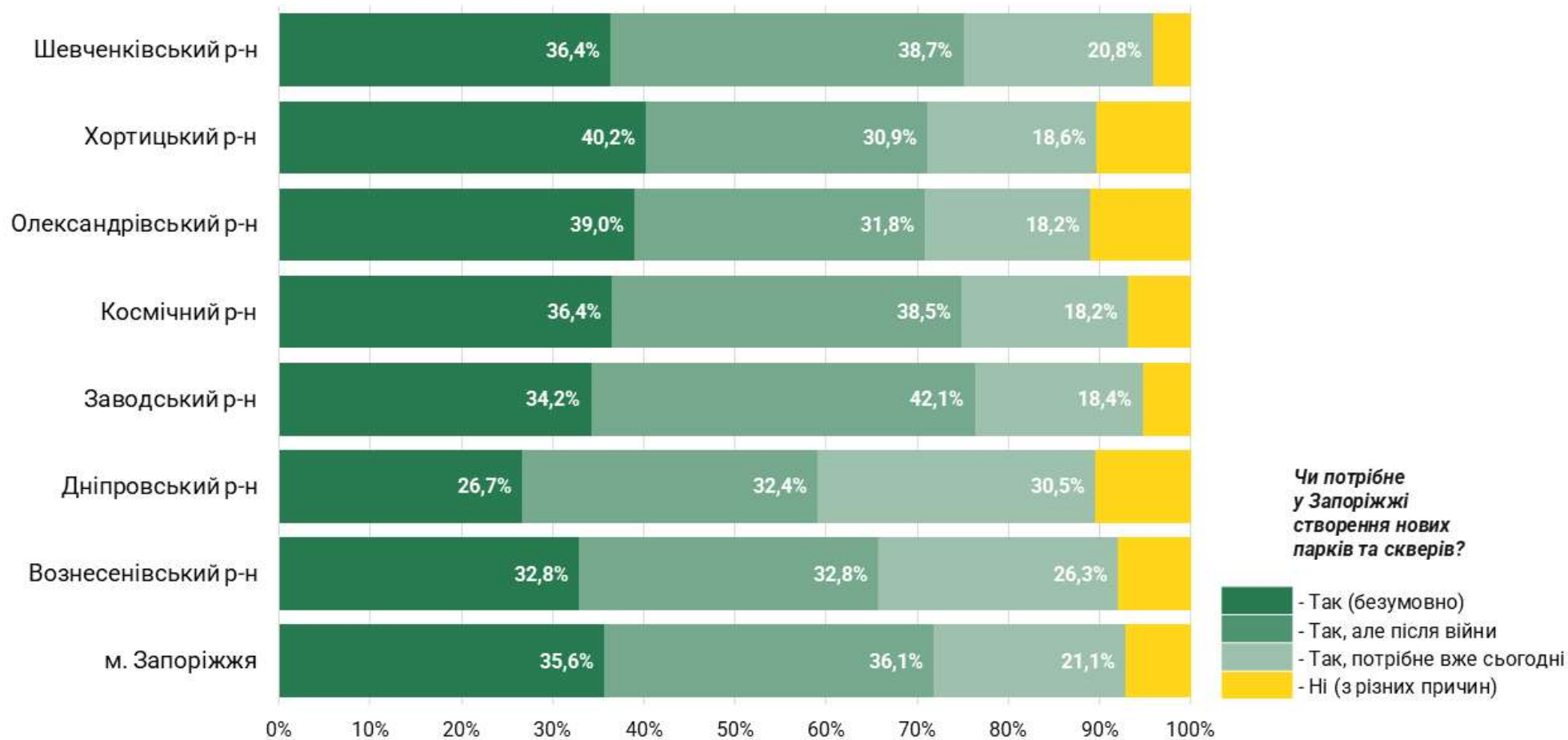
Водночас суттєва частина опитаних висловлює більш рішучу позицію: **21%** вважають, що створення нових парків потрібне

вже сьогодні, а ще **35,4%** загалом підтримують ідею без додаткових уточнень.

ПОТРЕБА У СТВОРЕННІ НОВИХ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ

ПОТРЕБА У СТВОРЕННІ НОВИХ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ за різними районами м. Запоріжжя

Сукупно ці відповіді формують майже **56%** респондентів, які фактично демонструють **підтримку кожного другого містянина розвитку зеленої інфраструктури навіть у поточних умовах**. Це може бути пов'язано з тим, що в ситуації постійного стресу та невизначеності зелені простори сприймаються не як другорядна складова благоустрою, а як важливий ресурс фізичного і психологічного відновлення.

Частка респондентів, які не бачать потреби у створенні нових зелених зон, є порівняно незначною. Лише **5,7%** вважають, що парків і скверів достатньо, а сукупно негативні позиції ("Ні та "Передати під забудову") становлять лише **1,4%**. Особливо показовим є те, що підтримка ідеї забудови зелених зон практично відсутня (**0,3%**). Це свідчить про **високий рівень ціннісного сприйняття зелених територій як суспільного ресурсу** та про **слабку підтримку урбаністичних сценаріїв, які передбачають скорочення зеленої інфраструктури міста**.

Відповіді респондентів на питання щодо фінансування реконструкції парків і скверів під час війни демонструють, що більшість опитаних позитивно оцінюють доцільність таких витрат: **46,9%** прямо підтримують виділення коштів на реконструкцію під час війни. Майже половина містян розглядає парки як важливу частину життєзабезпечення міста навіть у кризовий період.

Результати опитування свідчать про загальне розуміння потреби фінансування реконструкції парків та скверів міста Запоріжжя. **Проте зараз серед містян немає консенсусу щодо**

витрат бюджетних коштів на реконструкцію парків та скверів під час війни.

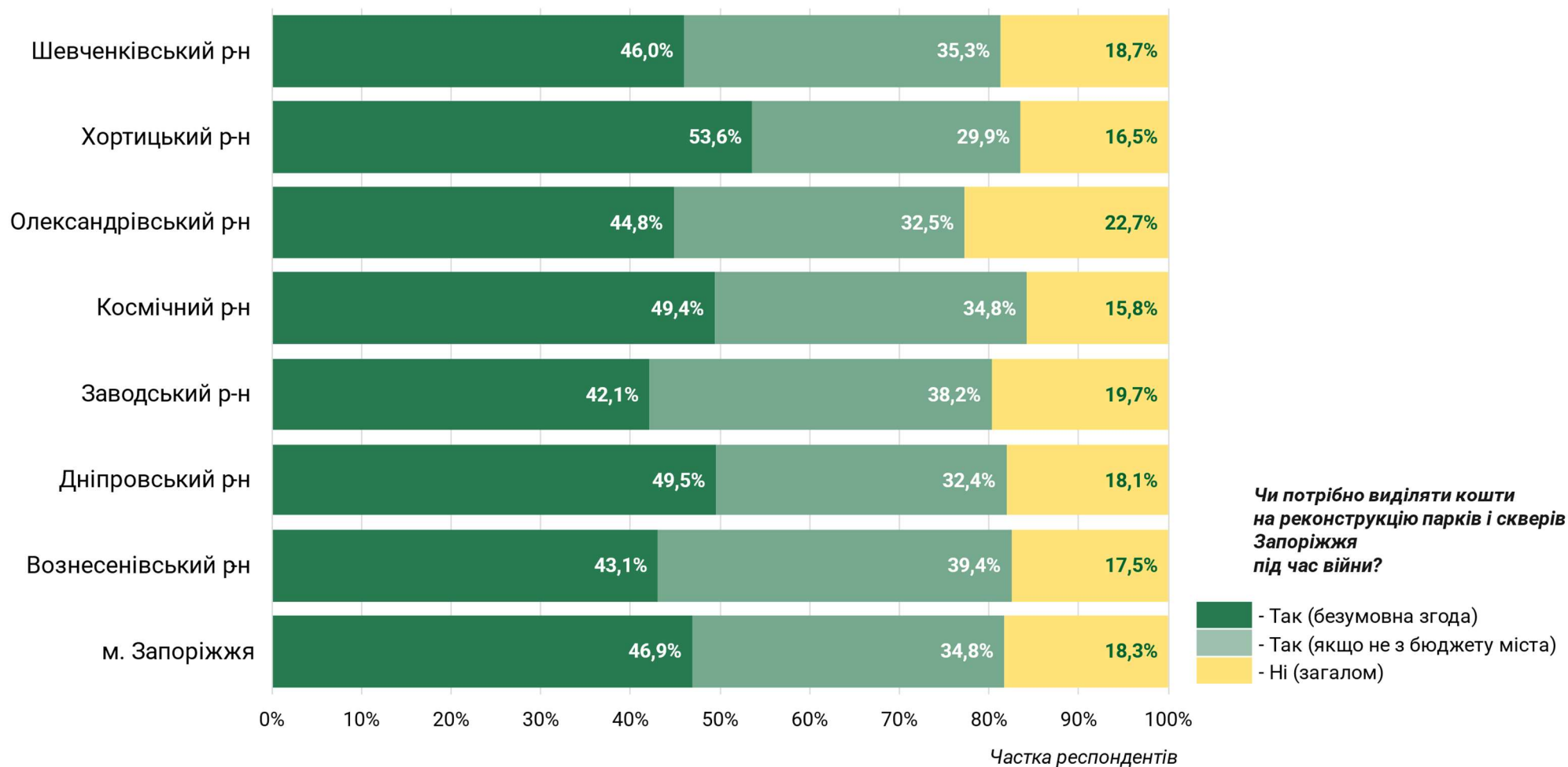
Ще **34,6%** підтримують реконструкцію за умови, що фінансування не буде здійснюватися з міського бюджету. Така позиція відображає прагнення до компромісу: мешканці визнають потребу у підтримці зелених зон, але водночас очікують, що міські ресурси в умовах війни мають бути спрямовані насамперед на критичні сфери, а розвиток парків може реалізовуватися за рахунок донорських програм або альтернативних джерел фінансування.

Водночас майже п'ята частина респондентів (**18,5%**) виступають проти виділення коштів на реконструкцію парків під час війни. Ця частка є помітною і свідчить про наявність групи населення, для якої воєнний контекст визначає жорстку систему пріоритетів, де витрати на благоустрій сприймаються як недоречні.

Загалом ми бачимо, що у Запоріжжі існує високий рівень підтримки розвитку паркової мережі. При цьому громадська думка формується у двох ключових напрямках:

1. Парки визнаються важливими для життя міста і психологічної стійкості мешканців.
2. Значна частина респондентів очікує, що такі ініціативи мають реалізовуватися обережно, із врахуванням воєнних ризиків і певних бюджетних обмежень.

ЗГОДА МІСТЯН ВИТРАЧАТИ КОШТИ ДЛЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

6 ПРІОРИТЕТИ БЛАГОУСТРОЮ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ

В процесі аналізу результатів опитування було виявлено, що мешканці Запоріжжя очікують від реконструкції парків насамперед **покращення природного середовища та базової функціональності**, а не декоративних або суто дизайнерських рішень. Домінуючим пріоритетом стало **озеленення та висадка рослин** - цей варіант обрали **68,2%** респондентів. Такий показник чітко вказує, що **для містян ключовою цінністю парків є саме їх природна складова**, до якої входять дерева, тінь, зелень, чисте повітря. Запоріжці прагнуть до відновлення комфортного природного середовища.

Другим найбільш популярним серед запоріжців і запоріжанок напрямом стали **дитячі майданчики (46,9%)**, що важливі майже для кожного другого серед опитаних. Це акцентує увагу на необхідності парків як просторів для сімейного дозвілля та безпечного перебування дітей.

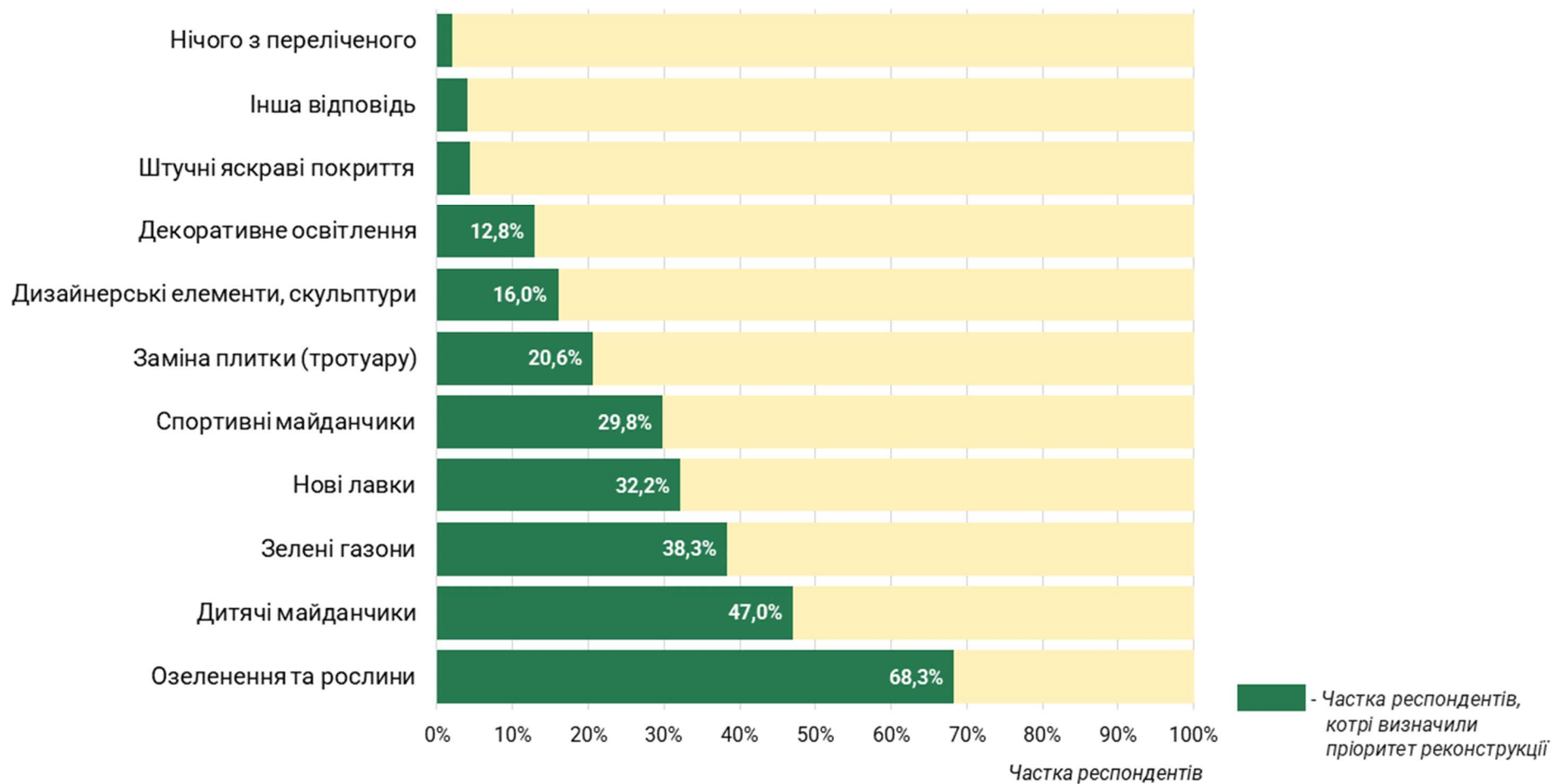
Значущість функції сімейного дозвілля зелених зон підтверджується також високою часткою відповідей, пов'язаних із комфортом перебування, зокрема **зелені газони**

(38,3%) та **нові лавки (32,2%)**, що демонструє потребу у створенні простого, зручного середовища для відпочинку.

Важливим елементом для мешканців Запоріжжя є розвиток активної інфраструктури. **Спортивні майданчики** обрали **29,8%** опитаних, що свідчить про попит на простори для фізичної активності. У воєнному контексті спорт часто виконує роль механізму психологічної компенсації та підтримки здоров'я, тому цей запит можна трактувати як прагнення містян до доступних форм самовідновлення без додаткових фінансових витрат.

Помітною, але не домінуючою, є підтримка інфраструктурних оновлень, таких як **заміна плитки (20,6%)** чи **декоративного освітлення (12,8%)**. Ми розуміємо, що мешканці певною мірою вбачають потребу у ремонті доріжок і тротуарів, але вони не є для них пріоритетними та першочерговими у порівнянні з озелененням та функціональними елементами.

ПРІОРИТЕТИ РЕКОНСТРУКЦІЇ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ м. Запоріжжя

Найменший інтерес викликають рішення, що мають характер зовнішньої “візуальної модернізації”. Зокрема, **штучні яскраві покриття** обрали лише **4,4%** опитаних, що вказує на слабку підтримку підходів, які асоціюються з “урбаністичним декором” або неприродним втручанням у зелене середовище. Також **оригінальні дизайнерські елементи** (скульптури тощо) хоча й набрали **16%**, проте не входять до ключових пріоритетів. Це свідчить про прагматичну установку містян. У воєнний час населення більше очікує від парків користі, безпеки і природності, ніж символічних або естетичних акцентів.

Аналіз відповідей респондентів у категорії «Інша відповідь» виявив серед містян три поширені групи запитів (що стосуються реконструкції парків та скверів або благоустрою зеленої інфраструктури загалом):

Додатковий запит 1 - Безпека

Респонденти вказують про потребу в укриттях, відеоспостереженні, патрулюванні, можливості екстреного виклику поліції або медиків. Це підкреслює, що парк має виконувати не лише рекреаційну функцію, а й бути простором, де люди почуваються захищено.

Приклади типових відповідей у категорії «Інша відповідь» (мовою оригіналу): “В парках треба підтримувати порядок, робити доступні туалети в зручних місцях і продумати місця, в яких можна захиститися від вибухів.”; “Укриття”; “Модульне укриття”; “Першочергово і найголовніше -УКРИТТЯ”; “Відеокамери на детських площадках чтобы их не разрушали”; “передбачати систему охорони та догляду...”; “Щоб був патруль у парках для контролю порядку.”; “видеонаблюдение

обязательно, освещение. комфорт и безопасность... Сделать точки экстренного вызова полиции или медиков...”.

Додатковий запит 2 - Базова інфраструктура і порядок

Приблизно 20 % відкритих відповідей прямо або опосередковано стосується потреби у туалетах, регулярному прибиранні, урнах для сміття, контролі за станом території

Приклади типових відповідей у категорії «Інша відповідь» (мовою оригіналу): “Туалет”; “Туалет стаціонарний”; “Безкоштовні або дешеві Чисті туалети”; “Організувати стабільне прибирання парків, бо сміття дуже багато і урни забиті”; “прибрати сміття”; “Регулярно прибирання сміття в зелених зонах”; “догляд, наявність урн для сміття, контроль”; “Загальне озеленення, інфраструктурні об’єкти (смітники, баки для сортування сміття)”.

Додатковий запит 3 - Інклюзивність і зонування

Респонденти вказують на потреби доступності для маломобільних груп, пандуси, спеціальні елементи для реабілітації, а також поділ парків на зони для дітей, дорослих і вигулу тварин. Це свідчить про запит на переосмислення парків як багатофункціональних просторів, що враховують потреби різних груп населення.

Приклади типових відповідей у категорії «Інша відповідь» (мовою оригіналу): “Зонування - поділ на зони для різних користувачів”; “Зонування : для малих дітей, для старших, для вигулу тварин, інклюзивність...”; “пандус для інвалідів”; “Доступність для маломобільних груп населення в тому числі і до туалету громадського призначення”; “Тренажери для реабілітації”; “Окремі майданчики для тварин, обладнані зони вигулу”.

Поряд із цим у відповідях респондентів присутня критична позиція щодо доцільності реконструкції в умовах війни (формулювання на кшталт “не на часі”, “віддайте все ЗСУ”). Хоча

такі відповіді не є домінуючими, вони демонструють наявність частини населення, яка сприймає будь-які інфраструктурні проекти як потенційно недоречні під час бойових дій. Виходячи із цього можемо говорити про **важливість прозорості комунікації міської влади з населенням щодо джерел фінансування, пріоритетів та доцільності рішень у сфері**

благоустрою. Узагальнюючи ми бачимо, що мешканці Запоріжжя підтримують реконструкцію парків передусім як процес **підсилення природного середовища, базової інфраструктури та безпеки** над декоративністю чи іміджевими рішеннями.

7 ЕКОЛОГІЧНА ОРІЄНТОВАНІСТЬ ТА ЗАПИТ ЩОДО ОЗЕЛЕНЕННЯ

Досліджуючи актуальні вподобання населення щодо озеленення, було виявлено, що респонденти демонструють чітко виражений запит на **функціональну роль зелених зон**. Найбільш затребуваним є висадження **високорослих дерев, які дають тінь** (пріоритет для **77,5%** опитаних). Характерним є практичне сприйняття парків як простору захисту від спеки та комфортного перебування у міському середовищі.

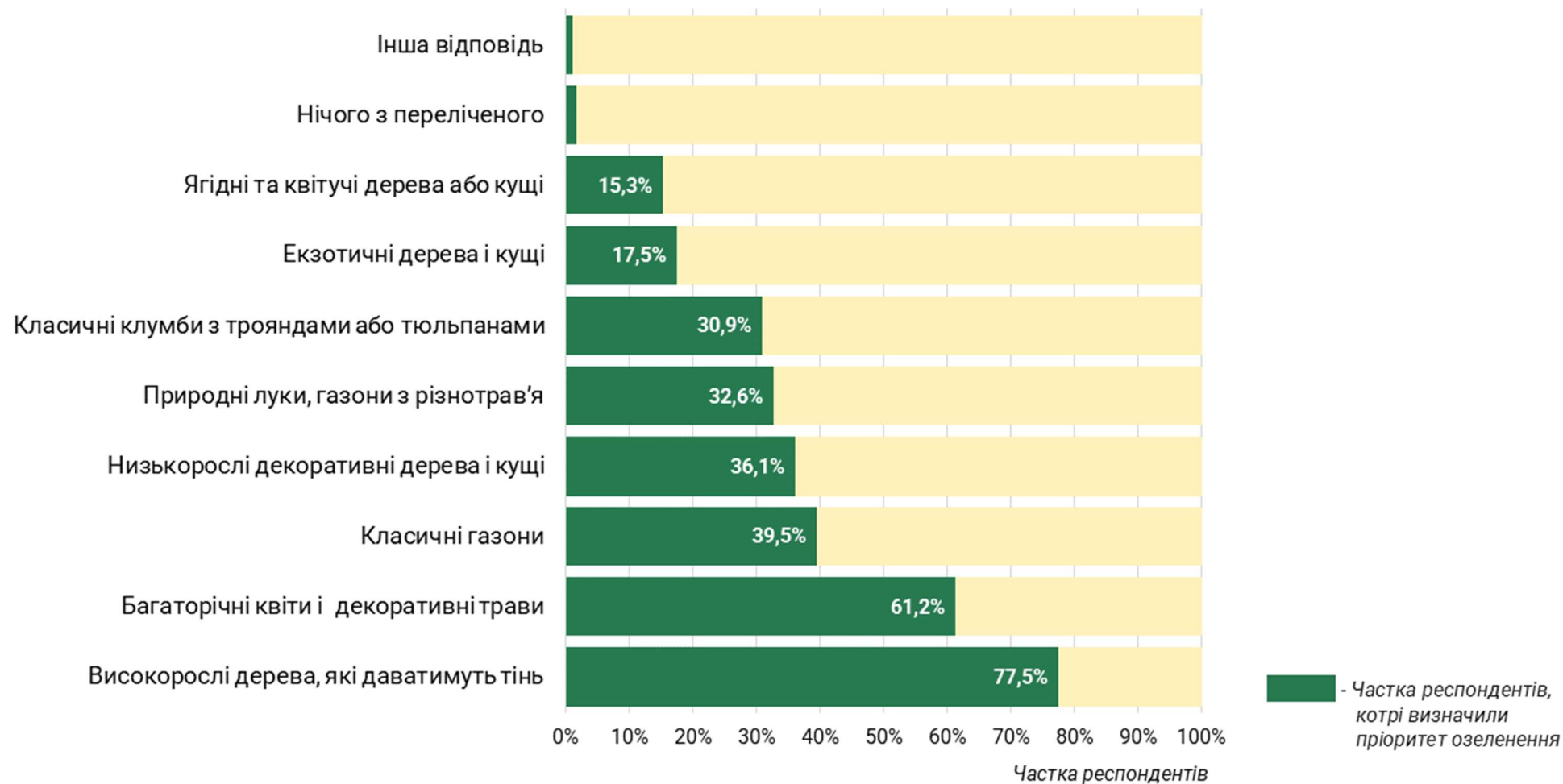
Другим за значущістю елементом озеленення є **багаторічні квіти та декоративні трави**, їх обрали **61,2%** респондентів.

Аналіз відповідей респондентів виявив майже рівний розподіл між двома принципово різними баченнями:

Екологічний підхід (32,6%): вибір природних луків та газонів із різнотрав'ям вказує на зростаючий рівень екологічної свідомості та прийняття концепції "дикої природи" в межах міста.

Декоративний підхід (30,9%): вірність класичним клумбам (троянди, тюльпани) підкреслює запит на яскраві візуальні акценти та сезонну зміну експозицій.

ПРІОРИТЕТИ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ м. Запоріжжя

Помітною є також звичка до традиційних елементів міського благоустрою. Зокрема, **класичні газони** обрали **39,5%**, а **низькорослі декоративні дерева і кущі** - **36,1%**. Це вказує на те, що частина мешканців продовжує орієнтуватися на звичний формат паркового озеленення, де важливими є акуратність, впорядкованість і візуальна “доглянутість” території із базовим рослинним різноманіттям.

Менш популярні нестандартні підходи до озеленення. Так, **екзотичні дерева і кущі** обрали **17,5%**, а **ягідні та квітучі дерева або кущі** - **15,3%**. Це може означати, що мешканці не сприймають такий варіант озеленення як першочергову потребу у порівнянні з базовими функціональними елементами, до яких відносяться тінь, зелені масиви та багаторічні насадження.

Варіант **“нічого з переліченого”** обрали лише **1,6%**, що свідчить про загалом високий рівень зацікавленості темою озеленення. Додаткові відповіді у категорії “Інше” становлять **1,1%** і не формують окремої альтернативної позиції, однак деталізують і підсилюють основні тенденції.

Окремо зазначимо інтерес до сучасних підходів у міському озелененні, зокрема згадуються **дощові садки, вертикальне озеленення, зелені арки**, що свідчить про наявність серед респондентів екологічно орієнтованих уявлень щодо сталого розвитку міста. Крім того, у відкритих відповідях фіксується чіткий мотив, пов'язаний із війною. Респонденти зазначають, що озеленення є важливим, але **не повинно здійснюватися за**

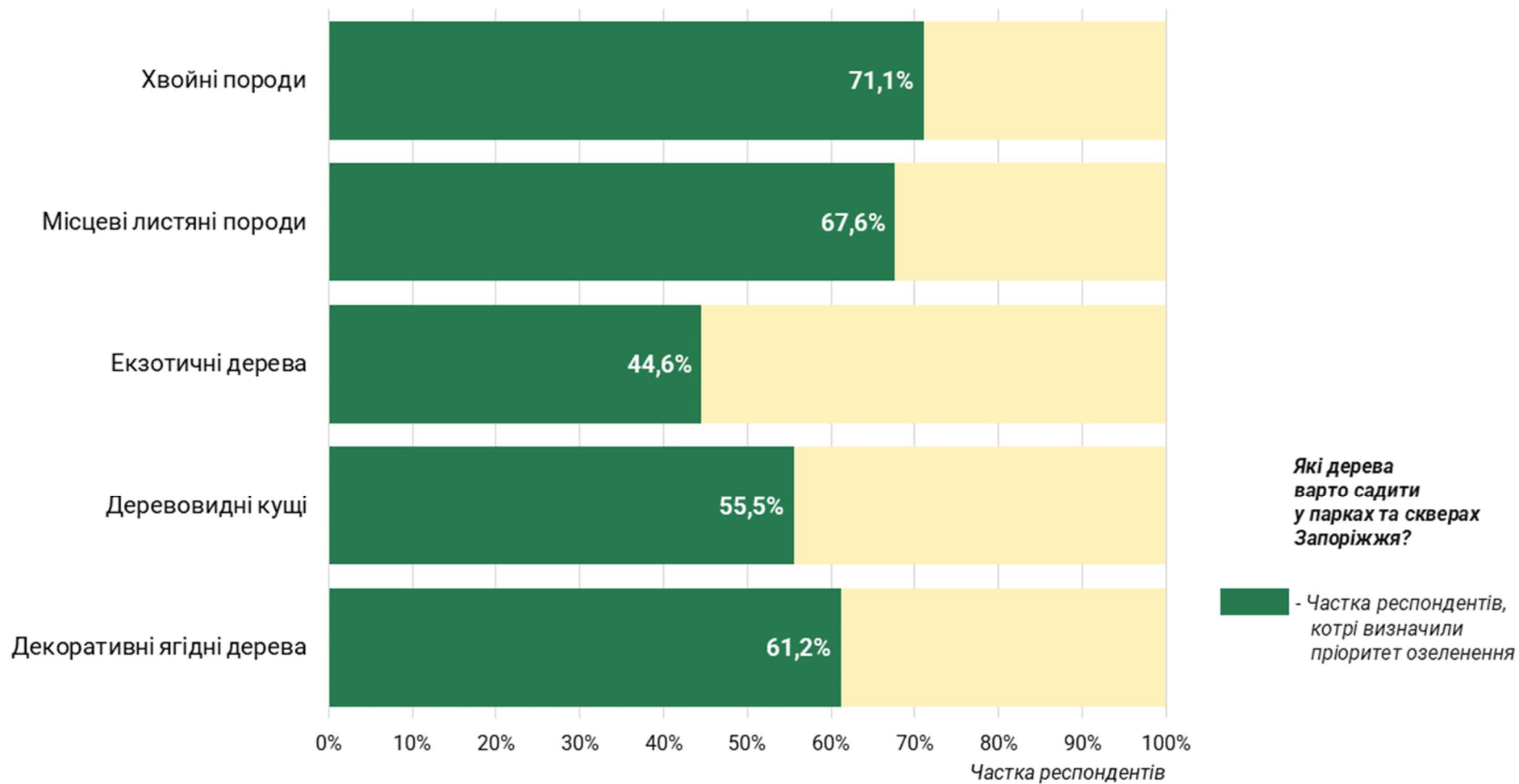
рахунок безпеки міста, а також висловлюють позицію *“після війни”*. Ми бачимо наявність суспільного балансу між запитом на якісне середовище та воєнною доцільністю.

Загалом ключовим пріоритетом містян є **розвиток озеленення**, яке забезпечує комфорт у повсякденному користуванні парками, насамперед через тінь і природну рослинність. Це формує чіткий запит на стале озеленення, орієнтоване на адаптацію міста до кліматичних умов та підвищення якості життя мешканців.

Результати ранжування видів дерев за пріоритетністю для висаджувань демонструють доволі чітку логіку громадських уподобань. Мешканці Запоріжжя насамперед підтримують висадку **практичних, витривалих та звичних для регіону порід**, які здатні формувати стійкий зелений каркас міста.

Абсолютним лідером за найвищим пріоритетом стали **місцеві листяні породи** (липа, дуб, клен тощо). Їх поставили на 1 місце **554 респонденти**, що значно перевищує показники інших варіантів. Водночас цей вид дерев також отримав доволі високі показники і на 5 позиції (262), що може пояснюватися різним розумінням функцій озеленення. Для більшої частини мешканців місцеві листяні породи є базовим і найбільш потрібним рішенням, тоді як інші респонденти можуть сприймати їх як “стандарт”, що має й так суттєве розповсюдження і якому варто віддати перевагу після більш декоративних або незвичних порід.

ПРІОРИТЕТИ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ м. Запоріжжя

Найменш підтриманим варіантом у рейтингу виявилися **екзотичні дерева** (магнолія, сакура, церцис). Попри те, що **230 респондентів** поставили їх на **1 місце**, найбільша кількість опитаних визначила їх як найнижчий пріоритет, **484 респонденти** поставили екзотичні дерева на **5 місце**. Значна частина мешканців не розглядає екзотику як стратегічний напрям озеленення. Ймовірно, вона асоціюється з високими витратами на закупівлю та догляд, а також із меншою пристосованістю до кліматичних умов та міського середовища Запоріжжя.

Досить збалансовану підтримку отримали **хвойні породи** (сосна, ялина, кипарис). Їх найчастіше розміщували на середніх позиціях: 3 місце (337) та 2 місце (289). Схожу середню позицію у структурі вибору займають **декоративні ягідні дерева** (калина, горобина, глід). Найбільше голосів вони отримали на 2 місці (339) та 3 місці (288). Така тенденція може вказувати на те, що містяни однаково позитивно оцінюють ці породи як додатковий елемент озеленення, що підсилює біорізноманіття та сезонну привабливість парків, однак не сприймають їх як основу зеленої інфраструктури.

Водночас **деревовидні кущі** (бузок, жасмин, гібіскус) найчастіше отримували 4 місце (403), що демонструє їх переважно допоміжний статус у громадському сприйнятті. Дані рослини розглядаються як елемент декоративного оформлення, але не як ключовий компонент озеленення.

Загалом результати ранжування підтверджують, що мешканці Запоріжжя надають перевагу озелененню, яке має **функціональну цінність і практичний ефект**, насамперед у вигляді тіні, витривалості та довготривалого екологічного впливу. У цьому сенсі лідерство місцевих листяних порід виглядає логічним і узгоджується з попереднім питанням, де найбільший запит був зафіксований саме на високорослі дерева.

8 ВИКОРИСТАННЯ ГАЗОНІВ

Аналіз результатів опитування виявив, що **для більшості мешканців Запоріжжя можливість походити чи посидіти на газоні є важливою складовою комфортного використання парків і скверів.**

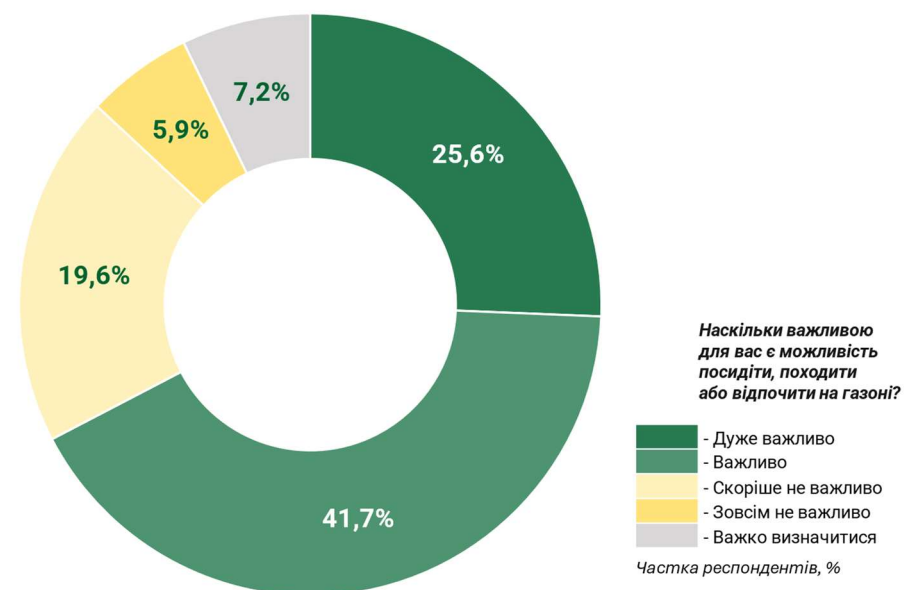
Зокрема, **41,7%** респондентів зазначили, що це для них важливо, а ще **25,6%** - що дуже важливо. Таким чином, сукупно дві третини опитаних (**67,3%**) демонструють чітку позитивну установку щодо використання газонів як простору для відпочинку.

Водночас близько чверті респондентів **19,6%** не вважають газони важливими для відпочинку. Це може свідчити як про різні стилі користування парками (наприклад, перевага прогулянок над відпочинком на траві), так і про недовіру до якості догляду за газонами чи сумніви щодо їхньої чистоти та безпечності.

Окрема група респондентів (**7,2%**) не змогли визначитися з відповіддю, що може вказувати на відсутність сформованої практики використання газонів або нерегулярне відвідування парків.

Можна дійти висновку, що газони є важливим елементом паркового середовища для більшості мешканців. Ця потреба має бути врахована під час реконструкції парків і скверів міста.

ПОТРЕБА МІСТЯН У КОРИСТУВАННІ ГАЗОНАМИ

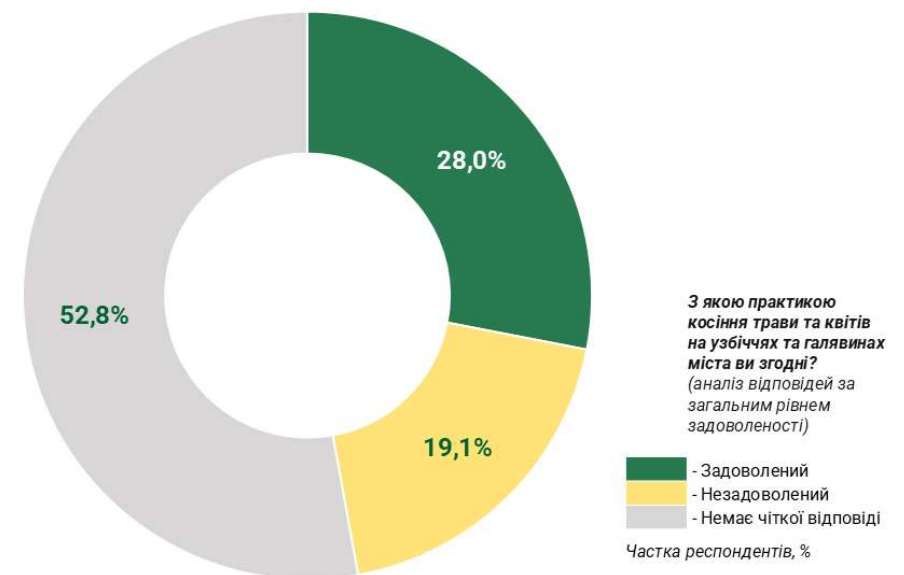
9 СТАВЛЕННЯ МІСТЯН ДО ПРАКТИК КОСІННЯ ТРАВИ ЗЕЛЕНИХ ЗОН МІСТА

Питання косіння трави в Запоріжжі є чутливим і неоднозначним, а громадська думка щодо нього є неоднорідною. Найпоширенішою позицією серед респондентів є підтримка традиційної практики догляду за міськими територіями. Майже половина опитаних (**47,1%**) зазначили, що трава має бути **низько скошена**. Характерним є домінування уявлення про “доглянуте місто” як простір із контрольованою та впорядкованою зеленню.

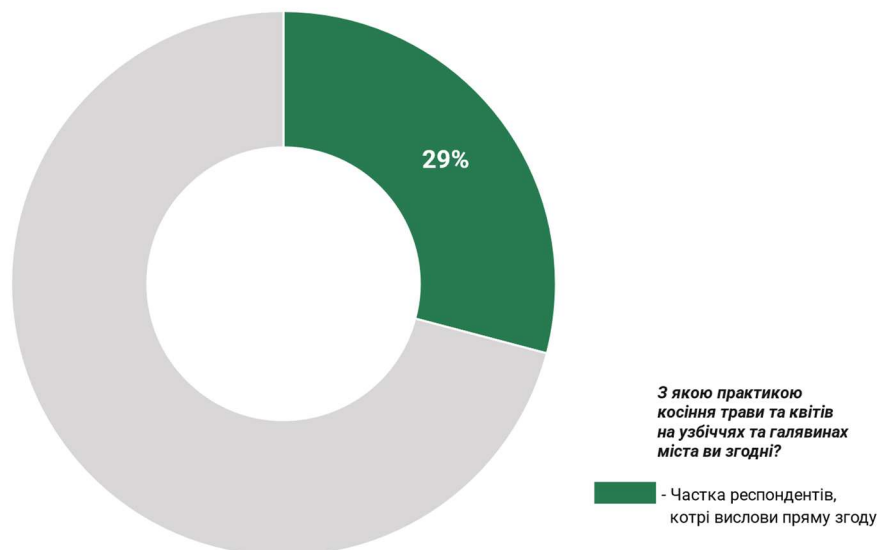
Водночас третина респондентів підтримує більш екологічно орієнтований підхід: **29,1%** вважають, що косіння потрібно здійснювати лише на ділянках з амброзією та алергенними травами. Така позиція демонструє прагнення до балансу між благоустроєм та екологічною доцільністю, коли косіння не є суцільною практикою, а спрямоване на контроль конкретних ризиків для здоров'я населення. З огляду на поширеність алергій та проблему амброзії в регіоні, ця позиція має практичне підґрунтя і може розглядатися як підтримка

вибіркового, більш економного та екологічно обґрунтованого догляду за міськими зеленими зонами.

СТАВЛЕННЯ МІСТЯН ДО ПРАКТИК КОСІННЯ ТРАВИ

ПІДТРИМКА ПРАКТИКИ КОСІННЯ АЛЕРГЕННИХ ТРАВ

Це питання є критично важливим для подальшого детальнішого розгляду. Одна з респонденток висловила таку думку:

“...Для мене як мати дитини-алергіка важливе питання покосу амброзії в активний сезон. Чи можливо боротися з цим алергеном не кошою? Бо це тільки погіршує почуття людей з алергією, коли її пилок ще більше роздмухується довкола від скошування.”

У цьому контексті, результати опитування виявили соціальну потребу у пошуку альтернативних рішень, які дозволять ефективно локалізувати небезпечні рослини без шкоди для

самопочуття містян. Одним із варіантів є витіснення амброзії засіянням ділянки багаторічними травами (газоном).

8,2 % респондентів зазначили, що не варто витратити кошти на косіння трави під час війни. Це точка зору груп, для яких питання благоустрою є другорядним порівняно з безпековими потребами та фінансовими пріоритетами воєнного часу.

В місті існує невелика групи мешканців, які підтримують ідею менш інтенсивного втручання у природний покрив та допускають існування зон із вищою травою: **7,3%** вважають прийнятним залишати траву на узбіччях.

Цікавим є співвідношення оцінок щодо задоволеності практикою косіння. **28%** респондентів заявили, що вони задоволені поточною практикою, тоді як **19,2%** висловили незадоволення. Такий розподіл може вказувати на проблеми у виконанні робіт: нерівномірність косіння, недостатній догляд у деяких районах, або, навпаки - надмірне косіння, яке сприймається як руйнування природного середовища.

Загалом результати демонструють, що мешканці Запоріжжя переважно підтримують регулярний догляд за трав'яним покривом, однак одночасно зростає запит на більш вибірковий, раціональний та екологічно орієнтований підхід.

Найбільш перспективною з точки зору суспільного консенсусу виглядає модель, яка поєднує підтримку охайного вигляду міських просторів із пріоритетним косінням ділянок, де поширені алергенні рослини.

10 ГРОМАДСЬКА УЧАСТЬ ТА ЗАЛУЧЕНІСТЬ

Результати опитування свідчать про сформований потенціал громадської участі у розвитку зелених зон міста Запоріжжя.

Значна частина мешканців готова долучитися до облаштування парків і скверів у різних формах, хоча поряд із цим зберігається і значна група респондентів, які не готові брати участь особисто.

Найпоширенішою формою залученості стала готовність **брати участь у висадці дерев та кущів**, цей варіант обрали **33,5%** опитаних. Містяни сприймають озеленення як найбільш зрозумілий і практичний спосіб внеску у розвиток міського середовища. Висадка дерев асоціюється із конкретним результатом, який має довготривалий ефект, тому така форма участі викликає найбільшу підтримку та бажання долучитись до цього процесу.

Також значна частина респондентів зазначає готовність долучитися до процесів **громадського обговорення** - **26,7%**. Це вказує на запит не лише на фізичну участь у благоустрої, а й на можливість впливати на прийняття рішень. У контексті міського розвитку це є важливим показником, який свідчить про потенціал громадян до співучасті в управлінні простором

та про бажання бачити реконструкцію парків як прозорий процес, що враховує думку мешканців.

Ще **18,5%** опитаних готові допомагати у **прибиранні територій**, що можна розглядати як прояв практичної громадської активності. При цьому варто відзначити, що **29,7%** респондентів обрали просто варіант "Так", що показує нам їх відкритість до загальної участі без чіткої конкретизації форм або готовність долучитися за умови сприятливих обставин.

Разом із тим, **22,1%** респондентів прямо заявили, що не готові долучитися. Це досить суттєва частка, яка свідчить про наявність критичного або дистанційованого ставлення до практик громадської участі. У відкритих відповідях ця позиція пояснюється кількома типовими аргументами.

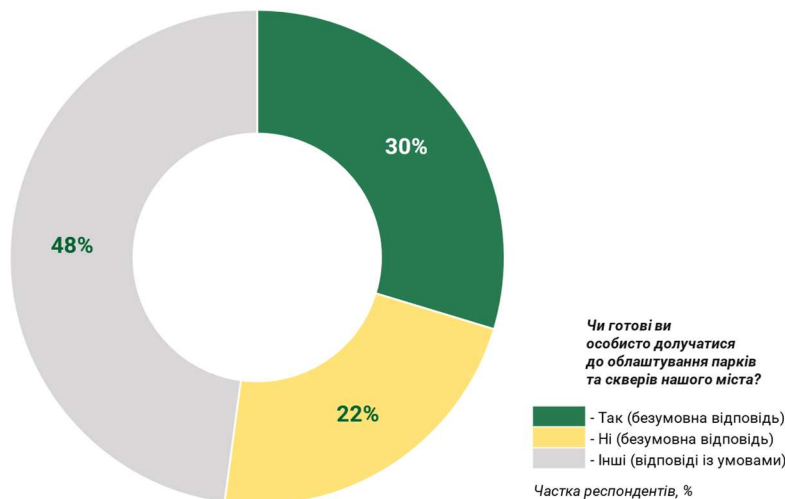
- респонденти апелюють до того, що благоустрій парків є сферою відповідальності комунальних служб і має фінансуватися з бюджету або податків (*"для цього є комунальники", "я плачу податки", "є спеціальні служби"*). У цих відповідях простежується недовіра до ефективності використання бюджетних коштів, а також очікування, що міська влада повинна забезпечувати утримання зелених зон без залучення мешканців у

форматі “суботників”, про що теж йшлося у деяких відкритих відповідях.

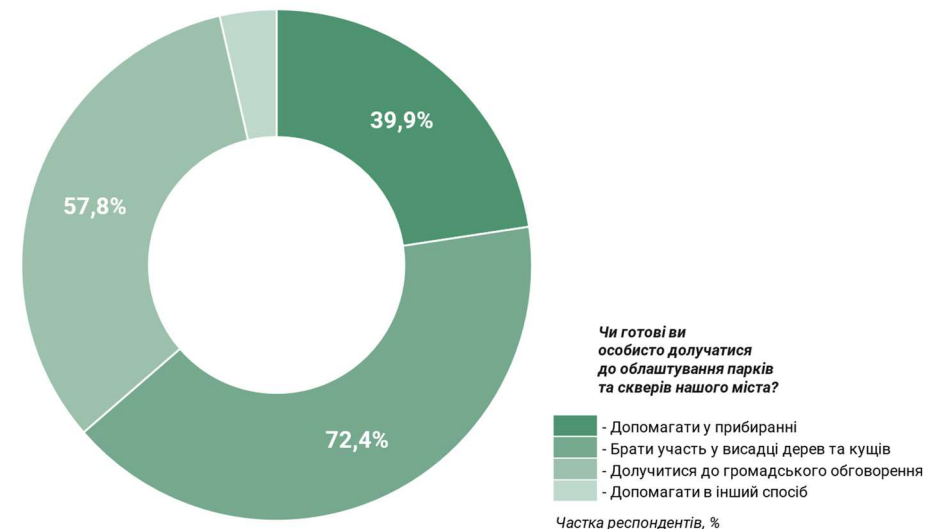
- респонденти вказують на обмеження, пов’язані з ресурсами, через які не можуть долучитись: відсутність часу через роботу, проблеми зі здоров’ям, інвалідність.
- у відповідях помітний вплив контексту доби війни в Україні. Деякі респонденти підкреслюють, що участь можлива лише після війни або за умови безпечної ситуації. Ми бачимо, що війна впливає на громадську активність, формуючи додаткові бар’єри й обмеження.

Водночас відкриті відповіді демонструють і позитивні приклади активності. Деякі мешканці зазначають, що вже прибирають територію біля будинку, долучаються підприємством або готові опікуватися окремою ділянкою парку. Також зустрічаються пропозиції щодо залучення громади через системні обговорення перед реконструкцією та ідеї про необхідність стратегії розвитку міста, узгодженої з мешканцями. Це свідчить про наявність серед респондентів групи активних містян, які не лише готові допомагати фізично, а й мислять категоріями довгострокового управління міським простором.

ПОТЕНЦІАЛ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ

ГОТОВНІСТЬ МІСТЯН ДОЛУЧАТИСЯ ДО ОБЛАШТУВАННЯ ПАРКІВ ТА СКВЕРІВ

Додаток А - ПИТАННЯ АНКЕТИ ОПИТУВАННЯ

А.1 Блок основних питань

(усі питання обов'язкові для заповнення респондентами)

Питання 1. Чи є в пішій доступності від вашого дому парк або сквер?

(закрите питання, один варіант відповіді)

- Так, до 5 хв. пішої ходи
- Так, за 5–15 хв. пішої ходи
- Так, але потрібно йти більше 15 хв.
- Немає

Питання 2. Як часто ви відвідуєте парки чи сквери у Запоріжжі?

(закрите питання, один варіант відповіді)

- Щодня
- Кілька разів на тиждень
- Кілька разів на місяць
- Кілька разів на рік
- Практично не відвідую

Питання 3. Зазвичай, для чого (з якою метою) ви відвідуєте парки та сквери міста?

Просимо обрати не більше 3-х варіантів відповідей

(напівзакрите питання, максимум три варіанти відповіді)

- Спостереження за природою
- Психологічне відновлення
- Робота або навчання
- Спокійні прогулянки пішки, відпочинок
- Спорт та активності (біг, їзда на велосипеді, йога на траві)
- Відвідування дитячих майданчиків або атракціонів
- Пікніки на галявинах або відпочинок на газоні
- Прогулянки з домашніми тваринами (вигул собак тощо)
- Відвідування культурних подій (концертів, фестивалів, кінопоказів)
- Спілкування з друзями, зустрічі, знайомства
- Інше:

Питання 4. Чи потрібне у Запоріжжі створення нових парків та скверів?

(закрите питання, один варіант відповіді)

- Так

- Так, потрібне вже сьогодні
- Так, але після війни
- Ні, парків і скверів достатньо
- Ні, краще передати деякі зелені зони для забудови
- Ні

Питання 5. Чи потрібно виділяти кошти на реконструкцію парків і скверів Запоріжжя під час війни?

(закрите питання, один варіант відповіді)

- Так
- Так, якщо не з бюджету міста
- Ні

Питання 6. Що для вас найважливіше під час реконструкції парків та скверів?

Просимо обрати не більше 3-х варіантів відповідей

(напівзакрите питання, максимум три варіанти відповіді)

- заміна плитки (тротуару)
- штучні яскраві покриття
- оригінальні дизайнерські елементи, скульптури
- дитячі майданчики
- спортивні майданчики
- нові лавки
- зелені газони
- декоративне освітлення
- озеленення та рослини
- нічого з переліченого
- Інше:

Питання 7. Якого озеленення потрібно більше у парках і скверах Запоріжжя?

Просимо обрати не більше 4-х варіантів відповідей

(напівзакрите питання, максимум чотири варіанти відповіді)

- Високорослі дерева, які даватимуть тінь
- Низькорослі декоративні дерева і кущі
- Екзотичні дерева і кущі
- Класичні газони
- Багаторічні квіти і декоративні трави

- Класичні клумби з трояндами або тюльпанами
- Природні луки, газони з різнотрав'я
- Ягідні та квітучі дерева або кущі
- Нічого з переліченого
- Інше

Питання 8. Які дерева варто садити у парках та скверах Запоріжжя?

Розташуйте запропоновані види дерев за пріоритетністю їх висадження (1 - найвищий пріоритет, 5 - найнижчий). Кожен ранг можна використати лише один раз.

(закрите питання, ранжування за пріоритетами.)

- місцеві липи, дуби, клени тощо
- декоративні ягідні (калина, горобина, глід)
- хвойні (сосна, ялина, кипарис)
- деревовидні кущі (бузок, жасмін, гібіскус)
- екзотичні дерева (магнолія, сакура, церсис)

Питання 9. Наскільки важливою для вас є можливість посидіти, походити або відпочити на газоні?

(закрите питання, один варіант відповіді)

- Дуже важливо
- Важливо
- Скоріше не важливо
- Зовсім не важливо
- Важко визначитися

Питання 10. З якою практикою косіння трави та квітів на узбіччях та галявинах міста ви згодні?

Оберіть усі прийнятні для вас відповіді

(закрите питання, усі прийнятні варіанти відповіді)

- Я задоволений практикою косіння трави у Запоріжжі
- Трава має бути низько скошена
- Можна залишати траву на узбіччях
- Не варто витрачати кошти на косіння трави під час війни
- Косити потрібно лише ділянки з амброзією чи алергенними травами
- Я не задоволений практикою косіння трави у Запоріжжя

Питання 11. Чи готові ви особисто долучитися до облаштування парків та скверів нашого міста?

Оберіть усі прийнятні для вас відповіді

(закрите питання, усі прийнятні варіанти відповіді)

- Ні
- Так (загалом)
- Так (допомагати у прибиранні)
- Так (брати участь у висадці дерев та кущів)
- Так (долучитися до громадського обговорення)
- Інше

2 Блок соціально-демографічних питань

(усі питання обов'язкові для заповнення респондентами)

Питання 12. Ваш вік:

(закрите питання, один варіант відповіді)

- До 18 років
- 18–25 років
- 26–35 років
- 36–45 років
- 46–60 років
- 60+ років

Питання 13. Ваша стать

(закрите питання, один варіант відповіді)

- жіноча
- чоловіча

Питання 14. Ваш район проживання в Запоріжжі

(закрите питання, один варіант відповіді)

- Олександрівський
- Вознесенівський
- Дніпровський
- Заводський
- Космічний
- Хортицький
- Шевченківський
- Передмістя (замість) Запоріжжя
- Інше: Я проживаю не у місті Запоріжжя

Питання 15. До яких груп населення Ви належите?

Просимо обрати не більше 3-х варіантів відповідей

(напівзакрите питання, максимум три варіанти відповіді)

- Активіст(ка), громадський діяч або діячка
- Студент(ка) (людина, що навчається)
- Мати або батько дитини до 14 років
- Пенсіонер(ка)
- Людина з інвалідністю або особливими потребами
- Ветеран(ка) (учасник бойових дій)
- Внутрішньо переміщена особа (ВПО)
- Жодна з наведених відповідей
- Інше:

3 Екстра блок

(питання не обов'язкове для заповнення респондентами)

Питання 16. Можете залишити свої думки та коментарі, а також контактні дані, якщо бажаєте взяти участь у глибинному інтерв'ю на тему цього опитування

Це не обов'язкове для відповіді питання.

Якщо ви виявили бажання взяти участь у глибинному інтерв'ю на тему цього опитування, добровільно надані вами персональні дані буде тимчасово обробляти ГО "Екосенс" без зберігання виключно для пропозицій глибинного інтерв'ю на тему цього опитування. Після підготовки звіту про це опитування, усі надані вами персональні дані будуть знищені.

Додаток Б – Аналіз відповідей на відкрите питання

У питанні 16 респонденти мали змогу поділитись своїми думками (ідеями, пропозиціями тощо) щодо парків та скверів Запоріжжя. 134 респонденти скористалися цією можливістю на надали відповідь на відкрите питання. Серед наданих відповідей було кваліфіковано 111 змістовних, аналіз яких подано далі у цьому додатку.

Звертаємо увагу читача! Результати аналізу, наведені у цьому додатку слід сприймати як додаткові дані, що пояснюють контекст результатів, наведених у основних розділах цього звіту.

Б.1 Аналіз частоти згадок за ключовими словами

За частотою згадок у відповідях на відкрите питання домінують ключові слова, згруповані за такими тематичними блоками: ремонт, догляд за парками, дитяча інфраструктура, озеленення, брак зелених зон, запит на доступність і зонування, а також війна як аргумент проти нових витрат.

Таблиця Б.1 - Ключові слова та маркери

Ключове слово, маркер	Кількість анкет, де виявлено маркер	Репрезентативні цитати
Дитячі майданчики	31	"Запоріжжю просто необхідні парки та сквери, дитячі майданчики"
Озеленення / зелені зони	27	"Запоріжжя таке велике за територією місто в якому взагалі немає парків"
Війна / "після війни"	16	"во время войны не нужно тратить деньги на парки"
Чистота / сміття	12	"Купи сміття не вивозяться місяцями"
Зонування / дорослі / велодоріжки	12	"Гарно було б, щоб парки були поділені на зони..."
Ремонт / відновлення	11	"Потрібно просто відновити те що вже є, привести до ладу..."
Лавочки / туалети	8	"...додати туалети, додати оплату двірникам"
Доріжки / тротуари	7	"...потрібно... доріжки..."
Собаки / вигул	7	"Необхідні зони для вигулу собак"

Ключове слово, маркер	Кількість анкет, де виявлено маркер	Репрезентативні цитати
Амброзія / алергія	5	"Багато амброзії, потрібно з цим краще боротися"
Безпека / патрулювання / укриття	5	"Забезпечити патрулювання ..."

Таблиця Б.2 - Аналіз частоти згадок ключових слів тематичних блоків

Тематичний блок	Короткий опис проблеми/пропозиції	Репрезентативна цитата (мовою оригіналу)
Ремонт, догляд і відновлення наявних парків	Запит не на "нові проекти", а на доведення до ладу вже існуючих просторів: доріжки, лавочки, фонтани, туалети, прибирання, вивезення сміття, заміна зламаного	"нужно не создавать новые парки, а ремонтировать старые. Очень нужно поменять дорожки и поставить удобные лавочки"
Дитячі майданчики та сімейний відпочинок	Брак якісних, безпечних і різновікових майданчиків, особливо у віддалених районах; окремо звучить тема безкоштовності та сучасних атракцій	"парки мають бути зручними для дітей. особливо зараз"
Дефіцит зелених зон і потреба в нових парках/скверах	Місто сприймається як недостатньо озеленене; мешканці просять нові парки у районах, де їх фактично немає	"В місті дуже мала площа парків, потрібні нові парки та сквери"
Війна і пріоритет оборони	Частина респондентів вважає благоустрій неактуальним під час війни; гроші пропонують спрямувати на оборону, ППО, ЗСУ, дрони	"во время войны не нужно тратить деньги на парки"
Безпека, освітлення, патрулювання, укриття	Небезпека через темні ділянки, хащі, вандалізм, аварійність, потребу в патрулюванні й укриттях	"в глубині парку настільки темно від дерев що там страшно і пройти + до всього нема освітлення..."
Екологічний і природоорієнтований дизайн	Запит на більше дерев, кущів, різнотрав'я, газонів і менше бетону; окремо - тема амброзії, алергії та природного режиму догляду	"Якнайменше суцільного бетону і більше газонів де тільки можна, бо влітку в місті "духовка з конвекцією""
Собаки та конфлікти користування простором	Брак окремих зон для виходу собак, конфлікти з батьками дітей, сміття від тварин, питання повідків і намордників	"Необхідні зони для виходу собак"
Функціональне зонування, доступність і комфорт	Потреба в зонуванні парків, лавочках, туалетах, велодоріжках, інклюзивність для людей з інвалідністю, комфорті для дорослих і підлітків	"Гарно було б, щоб парки були поділені на зони, наприклад одна з гамаками, інша з дерев'яними шезлонгами, лавочками-качелями..."

Тематичний блок	Короткий опис проблеми/пропозиції	Репрезентативна цитата (мовою оригіналу)
Підтримка, подяка, схвалення	Невеликий блок позитивних і підтримувальних реакцій: подяки, схвалення опитування, бажання <i>"щоб місто розквітало"</i>	"Приємно, коли сквери та парки доглянуті"

Таблиця Б.3 - Додаткові запити за тематичними блоками

Тематичний блок	Репрезентативна цитата (мовою оригіналу)
Ремонт, догляд і відновлення наявних парків	"Біля управління залізничних перевезень (вул. залізнична, буд 13) розташований парк, є дитячий майданчик. Неодноразово мешканці близько розташованих будинків організують його прибирання. Купи сміття не вивозяться місяцями. Тай й без фінансової підтримки важко. Прикро. Будь ласка, приведіть його до ладу". "Більшість парків в занедбаному стані". "Потрібно просто відновити те що вже є, привести до ладу, замінити зламане та слідкувати за станом, додати туалети, додати оплату дворникам". "Зробіть ремонт у парку Міст-побратимів у Космічному районі". "У Запоріжжі багато парків, просто вони занедбані та нікому не потрібні".
Дитячі майданчики та сімейний відпочинок	"Парки важливі для прогулянок з дітьми. Особливо зараз". "Запоріжжю просто необхідні парки та сквери, дитячі майданчики. Особливо це Дніпровський район та район Верхньої Хортиці. Гуляти з дітьми просто неможливо, немає відповідних зон". "Потрібен парк в селищі дд шевченківського району. Дітей багато, майданчика немає". "В нашому місті має бути більш місць, де діти безкоштовно можуть бігати, гратись в тд. Більше активних парків для дітей". "Хотілось би бачити більш цікавіші дитячі майданчики. Частіше вони або для маленьких дітей 3-5 років, або вже для дуже дорослих".
Дефіцит зелених зон і потреба в нових парках/скверах	"В місті дуже мала площа парків, потрібні нові парки та сквери.". "Мешкаю на Південному мікрорайоні і вважаю, що це район взагалі забули внести на мапу озеленення чи створення нових парків". "Озеленення допоможе легко дихати в промисловому місті". "Більше робити парків, скверів".
Війна і пріоритет оборони	"під час війни це все не потрібно". "Війна, як що що". "Все ж таки , я вважаю що зараз всі зусилля і гроші потрібно направити на боротьбу за наше місто". "На мою думку, парки краще робити після закінчення війни". "Все після війни, а зараз всі кошти на ЗСУ".
Безпека, освітлення, патрулювання, укриття	"в глибині парку настільки темно від дерев що там страшно і пройти + до всього нема освітлення...". "Забезпечити патрулювання Мунварти у парках і на майданлансиках з метою унеможливлення фактів вандалізму". "І найголовніше це ставити модульне укриття". "Зараз надважливим є питання захисту нашого міста"
Екологічний і природоорієнтований дизайн	"Якнайменше суцільного бетону і більше газонів де тільки можна, бо влітку в місті "духовка з конвекцією"". "вважаю, що необхідно враховувати європейський досвід; висаджувати в парках і скверах не тільки дерева, а й кущі, різнотрав'я та обов'язково квіти, які підходять для нашого клімату". "Місту треба більше природоорієнтованих рішень". "Парків з високими деревами потрібно більше у місті, тому що багато забруднення". "Рослини, що спричиняють алергію, як от амброзія, треба виривати з корінням"
Собаки та конфлікти користування простором	"Якби ще й вигул собак було заборонено у парках, бо на газоні присісти страшно". "Щодо пропозицій варто зазначити, що для вигулу парки для вигулу собак, особливо їх вигулу без шлейки або дресування необхідно створювати у парках відокремленні куточки". "Не вистачає парків для вільного вигулу собак, огорожки в яку можна запустити". "В нас у місті дуже багато песиків, пропоную зробити місця відведені для зберігання пакунків та урни, для того щоб люди прибирали за своїми хвостиками". "у Космічному мкрні від парку майже нічого не залишилось! на траві вигулюють тварин..."

Тематичний блок	Репрезентативна цитата (мовою оригіналу)
Функціональне зонування, доступність і комфорт	"Гарно було б, щоб парки були поділені на зони, наприклад одна з гамаками, інша з дерев'яними шезлонгами, лавочками-качелями, де можна посидіти, поспілкуватися, почитати". "Наші парки не підходять для людей в інвалідних колясках. Дуже важко переміщуватися в місті. У парках не має спеціальних майданчиків для інвалідів". "У кожному парку міста повинен бути ЯКІСНИЙ ТА ПРИБРАНИЙ туалет". "Дуже мало локацій для дорослих та підлітків". "Потрібно відремонтувати/прибрати зламані гойдалки та косити траву..."
Підтримка, подяка, схвалення	"Дякую за вашу роботу". "Ви важливі! Не зупиняйтеся)". "Дякуємо за боротьбу за місто Запоріжжя та його чисте повітря!". "Приємно, коли сквери та парки доглянуті". "Люблю наше місто Запоріжжя і хочу щоб було у нас ще гарніше"

Б.2 Аналіз тональності відповідей респондентів

Загальний емоційний фон відповідей-коментарів скоріше негативно-тривожний: переважають скарги на занедбаність, брак зелені, війну, небезпеку, сміття й відсутність інфраструктури. Позитивні й підтримувальні реакції є, але вони значно рідші.

Таблиця Б.4 – Тональність відповідей респондентів

Тональність	Репрезентативна цитата (мовою оригіналу)
Негативна / тривожна тональність	"во время войны не нужно тратить деньги на парки". "Запоріжжя потерпає без зелених зон, місто максимально не прибрано, запущено, забудовується жахливими мафами". "Більшість парків в занедбаному стані". "Парк міст побратимів дуже брудний та не доглянутий".
Підтримувальна / схвальна тональність	"Дякуємо за боротьбу за місто Запоріжжя та його чисте повітря!". "Дякую за вашу роботу". "Ви важливі! Не зупиняйтеся)". "Приємно, коли сквери та парки доглянуті". "Люблю наше місто Запоріжжя і хочу щоб було у нас ще гарніше".
Ностальгійна / амбівалентна тональність	Колись там було дуже красиво". "Хотілось би мати парки як у Харкові". "Запоріжжя саме охайне місто та красиве місто з чудовими парками, газонами та скверами". "Мені дійсно не вистачає можливості сходити у парк". "Цікаве опитування та корисне для громади".

Б.3 Перелік прихованих патернів та інсайтів

Головний прихований запит - не стільки "нове будівництво", скільки завершення й утримання вже наявного. Багато відповідей прямо протиставляють "нові парки" і "ремонт старих": мешканці хочуть, щоб місто спершу довело до ладу те, що вже є.

Війна радикально змінює рамку обговорення. 16 респондентів, які становлять близько 14% від усіх, хто надав відповіді на відкрите питання, називають будь-які витрати на парки недоречними, бо першочерговими вважає ППО, дрони, оборону і допомогу армії. Це конкуренція бюджетних пріоритетів.

Потреби різних груп дуже чітко сегментовані. Батьки просувають дитячі майданчики; люди з інвалідністю - доступність; власники собак - окремі зони; дорослі й підлітки - простори для сидіння, спілкування, спорту, велоруку. Це ознака того, що парки сприймаються як багатофункціональна інфраструктура, а не як "газон з лавочками".

Є сильний конфлікт користування між дітьми та собаками. Повторюються формулювання про повідки, намордники, окремі майданчики для вигулу, недоречність вигулу біля дитячих зон. Це окремий сигнал для зонування і правил поведінки.

Звучить територіальна нерівність. Окремі райони називаються як явно недоотримані в озелененні та парках: це вказує на відчуття просторової несправедливості всередині міста.

Критичні поодинокі сигнали:

- ~ Ці сигнали звучать нечасто, але мають високу вагу для міської політики:
- ~ Модульне укриття в парку: "І найголовніше - це ставити модульне укриття".
- ~ Заборона довгострокової оренди парків і скверів: "Також потрібно заборонити здавати в оренду сквери, парки назавжди..."
- ~ Захист великих дерев від обрізки, що калічить дерева: "Не подобається знищення великих дерев, у тому числі через скалічуюче обрізання"
- ~ Алергія і спосіб косіння: "Чи можливо боротися з цим алергеном не косою? Бо це тільки погіршує..."
- ~ Парк як простір пам'яті під час війни: "Парки повинні не злити військових, а стати осередками пам'яті"

Додаток В – Деталізовані соціально-демографічні дані респондентів

Таблиця 1.2 – Територіальний та статевий розподіл респондентів

Статевий розподіл респондентів (територіальний розріз)	Заявлена стать респондента				Загалом	
	Жінки		Чоловіки			
	п	%	п	%	п	%
м. Запоріжжя	1002	83,4	199	16,6	1201	100,0
Вознесенівський р-н	108	78,8	29	21,2	137	11,4
Дніпровський р-н	72	68,6	33	31,4	105	8,7
Заводський р-н	65	85,5	11	14,5	76	6,3
Космічний р-н	203	82,2	44	17,8	247	20,6
Олександрівський р-н	128	83,1	26	16,9	154	12,8
Хортицький р-н	74	76,3	23	23,7	97	8,1
Шевченківський р-н	352	91,4	33	8,6	385	32,1
Загальна кількість респондентів	1029	83,7	201	16,3	1230	100,0
м. Запоріжжя	1002	83,4	199	16,6	1201	97,6
Передмістя (замість)	17	100,0	0	0,0	17	1,4
Респонденти, котрі не проживають у місті	10	83,3	2	16,7	12	1,0

Таблиця 1.3 – Віковий та територіальний розподіл респондентів

Віковий розподіл респондентів (територіальний розріз)	Вікова категорія респондентів												Загал
	до 18 років		18-25 років		26-35 років		36-45 років		46-60 років		60+ років		
	п	%	п	%	п	%	п	%	п	%	п	%	п
м. Запоріжжя	40	3,3	87	7,2	201	16,7	410	34,1	362	30,1	101	8,4	1201
Вознесенівський р-н	2	1,5	10	7,3	32	23,4	36	26,3	37	27,0	20	14,6	137
Дніпровський р-н	3	2,9	12	11,4	19	18,1	38	36,2	23	21,9	10	9,5	105
Заводський р-н	2	2,6	6	7,9	12	15,8	23	30,3	31	40,8	2	2,6	76
Космічний р-н	13	5,3	14	5,7	37	15,0	82	33,2	76	30,8	25	10,1	247
Олександрівський р-н	5	3,2	17	11,0	27	17,5	50	32,5	47	30,5	8	5,2	154
Хортицький р-н	3	3,1	13	13,4	16	16,5	35	36,1	20	20,6	10	10,3	97
Шевченківський р-н	12	3,1	15	3,9	58	15,1	146	37,9	128	33,2	26	6,8	385
Загальна кількість респондентів	44	3,6	87	7,1	205	16,7	418	34,0	375	30,5	101	8,2	1230
м. Запоріжжя	40	3,3	87	7,2	201	16,7	410	34,1	362	30,1	101	8,4	1201
Передмістя (замість)	2	11,8	0	0,0	1	5,9	5	29,4	9	52,9	0	0,0	17
Респонденти, котрі не проживають у місті	2	16,7	0	0,0	3	25,0	3	25,0	4	33,3	0	0,0	12

Інформер

Міжнародний фонд «Відродження» – одна з найбільших благодійних фундацій в Україні, що з 1990-го року допомагає розвивати в Україні відкрите суспільство на основі демократичних цінностей. За час своєї діяльності Фонд підтримав більше 20 тисяч проектів на суму понад 350 мільйонів доларів США.

Сайт: www.irf.ua

Facebook: [www.fb.com/irf.ukraine](https://www.facebook.com/irf.ukraine)

Фонд Східна Європа – благодійна неприбуткова організація. Фонд є одним із лідерів громадського сектору в Україні, який реалізував понад 100 програм різного масштабу, тривалості та складності. Між напрямків діяльності – розвиток демократії та громадянського суспільства, гуманітарне реагування та відновлення, впровадження електронного урядування та багато іншого. Місія Фонду – трансформувати Україну в державу, яка служить людям та їх захищає.

Сайт: www.eef.org.ua

Facebook: www.facebook.com/eef.org.ua

Норвезьке агентство з питань розвитку (Norad) – ключовий урядовий орган відповідальний за реалізацію міжнародної політики розвитку Норвегії. У тісній співпраці з глобальними партнерами Norad прагне до більш зеленого та справедливого світу, де поважаються права людини й ніхто не залишається осторонь. Виступаючи від імені Норвегії, Norad управляє грантами на довгостроковий розвиток і гуманітарну допомогу, а також надає експертні консультації Міністерству закордонних справ Норвегії та Міністерству клімату й навколишнього середовища. Завдяки знанням і співпраці Norad забезпечує реальний вплив норвезької допомоги на глобальний розвиток.

Сайт: www.norad.no

Facebook: www.facebook.com/Norad

Швеція інвестує державні ресурси в міжнародні зусилля з розвитку, спрямовані на покращення умов життя людей, які стикаються з бідністю та утисками в усьому світі. Швеція співпрацює з Україною з 1998 року, підтримуючи незалежні медіа, громадянське суспільство, захист довкілля та соціальні реформи. Сьогодні її довгострокова підтримка також включає відбудову інфраструктури та економічне відновлення, а також гуманітарну допомогу тим, хто постраждав від війни. Ця діяльність здійснюється за підтримки Швеції через Шведське агентство з питань міжнародної співпраці та розвитку (Sida).

Сайт: www.sida.se

Facebook: www.facebook.com/SidaSverige

Творімо зелене майбутнє РАЗОМ!

www.vidnova.info

+38 (050) 207-89-99

ecosense.ngo@gmail.com

www.facebook.com/ecosense.ngo

www.instagram.com/ecosense.ngo